

ماده نظامنامه است که مهم است و بنده برای تهیه کار عقیده دارم که هر لایحه از طرف دولت برسد باید دو قسم شود اگر آن لایحه مربوط به کمیسیونهای موجوده ریاست مجلس ارجاع شود بکمیسیونها. لایحه راجع به کمیسیون عدلیه میشود بکمیسیون عدلیه. لایحه راجع به کمیسیون بودجه میروید بکمیسیون بودجه و هیچ محتاج بارجاع به ولی اگر مطالبی باشد که مربوط به کمیسیونهای موجوده نباشد آنوقت باید بفرستند به شعب برای اینکه در شعب ابتداء مذاکرات در کلیه لایحه بعمل آید پس از آنکه اکثریت و اقلیت شعب راجع به لایحه معین شد آنوقت از روی آن اکثریت و اقلیت کمیسیون مربوطه انتخاب شود. هلی مخصوص که ماده ۲۳ م تأیید میکند این نظر مرا.

ماده ۲۳ - کمیسیونهایی که برای امور مخصوص تشکیل شده اند هر گاه طرح یا لایحه قانون جدیدی مربوط به همان امور پیشنهاد شود مجلس میتواند طرح یا لایحه جدید را به همان کمیسیون رجوع نماید. مقصود از این ماده سکه می گوید کمیسیونهایی که برای امور مخصوص معین شده.

مقصود این است که امور مخصوص بهر وزارتخانه امور مخصوص بیایه امور مخصوص بنظام بفرستد عامه است و تلگراف و رس علیهذا بکمیسیونهای مربوطه رجوع شود.

پس وقتی فهمیدیم مطابق این ماده و در این قبیل امور (پانامه بودن اصلاحات نظامنامه داخلی در دوره دوم) هیچ محتاج نیست تمام لایحه دولتی برود به شعب قیبهت‌های هادی باید برود بکمیسیونهای موجوده و فریادی باید برود به شعب و از آنجا برود بکمیسیونهای خاص ماده سی ام هم تأیید این عرض بنده است.

رئیس - مذاکرات از روی است؟ (جمعی اظهار کردند کافی است و همه گفتند کافی نیست)

رئیس - این پیشنهاد هم باید برود به کمیسیون مبتکرات.

سردار معظم - پیشنهاد نباید برود به کمیسیون مبتکرات.

رئیس - پیشنهاد راجع بتفسیر نباید برود بکمیسیون مبتکرات؟

سردار معظم - توضیح بود پیشنهاد را پس میگیرم.

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات.

آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند. (اقلب قیام نمودند)

رئیس معلوم می شود کافی است. پیشنهاد آقای سردار معظم قرائت می شود.

(شرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که مطابق ماده ۱۲ و ماده ۲۳ و ماده ۴۰ کلیه لایحه دولت در صورتی که مطلب مربوط به کمیسیونهای موجوده ذکر شد در ماده ۱۰ و ۱۸ باشد مستقیماً بدون ارجاع به کمیسیونهای مربوطه ارجاع شود و اگر لایحه غیر مربوط بکمیسیونهای موجوده باشد به شعب رجوع شود. عبدالعزیز تین

رئیس - این پیشنهاد با مطلب با طرح قانونی یا لایحه باید بکمیسیون مبتکرات برود یا خیر؟

(یک نفر از نمایندگان - خیر)

رئیس - بفرمائید یک چنین پیشنهادی که راجع بتفسیر نظامنامه است اگر آید نباید برود به کمیسیون مبتکرات؟ آقای اخگر.

(اجازه)

(آقای اخگر برای نقل حرکت نمودند)

رئیس - (خطاب آقای اخگر) تأمل بفرمائید بینم آقای سردار معظم توضیح دارند.

سردار معظم خراسانی توضیحات بنده را آقای تین که پیشنهاد را امضاء کردند خواهند داد.

رئیس - آقای تین

(اجازه)

تین بنده برای اثبات مقصود قسمت اول ماده ۲۳ را قرائت میکنم کمیسیونهایی که برای امور مخصوصی تشکیل شده اند هر گاه طرح یا لایحه قانونی پیشنهاد شود در صورتی که مطلب مربوط به کمیسیونهای موجوده ذکر شد در ماده ۱۰ و ۱۸ باشد مستقیماً بدون ارجاع به کمیسیونهای مربوطه ارجاع شود و اگر لایحه غیر مربوط بکمیسیونهای موجوده باشد به شعب رجوع شود. عبدالعزیز تین

رئیس - این پیشنهاد با مطلب با طرح قانونی یا لایحه باید بکمیسیون مبتکرات برود یا خیر؟

(یک نفر از نمایندگان - خیر)

رئیس - بفرمائید یک چنین پیشنهادی که راجع بتفسیر نظامنامه است اگر آید نباید برود به کمیسیون مبتکرات؟ آقای اخگر.

(اجازه)

(آقای اخگر برای نقل حرکت نمودند)

رئیس - (خطاب آقای اخگر) تأمل بفرمائید بینم آقای سردار معظم توضیح دارند.

سردار معظم خراسانی توضیحات بنده را آقای تین که پیشنهاد را امضاء کردند خواهند داد.

رئیس - آقای تین

(اجازه)

تین بنده برای اثبات مقصود قسمت اول ماده ۲۳ را قرائت میکنم کمیسیونهایی که برای امور مخصوصی تشکیل شده اند هر گاه طرح یا لایحه قانونی پیشنهاد شود در صورتی که مطلب مربوط به کمیسیونهای موجوده ذکر شد در ماده ۱۰ و ۱۸ باشد مستقیماً بدون ارجاع به کمیسیونهای مربوطه ارجاع شود و اگر لایحه غیر مربوط بکمیسیونهای موجوده باشد به شعب رجوع شود. عبدالعزیز تین

امور مخصوص تشکیل شده یکی از آنها کمیسیون بودجه است و بگذار سایر کمیسیونها که در شرح تشکیل و بعضی هم تشکیل شده است امروز چند لایحه آمده و تقدیم مجلس شده است.

سکه بعضی از آنها راجع بکمیسیون بودجه است و بعضی راجع بسایر کمیسیونها است همین که اینجا میگوید مجلس می تواند این لایحه را بکمیسیونهای مربوطه ارجاع بدهد دلیل بر این است که این حق برای مجلس باقی است.

این حق را که به مجلس داده است این حقیقت و لزوم ماده ۲۳ را از روی می بردم پیشنهاد کردیم بر طبق این ماده ۲۳ رأی گرفته شود لایحه که امروز آمده است راجع بکمیسیونهای مخصوص است.

باید بدان کمیسیون رجوع شود نه به شعب این نه تفسیر است نه طرح قانونی است بیهاد در رأی است.

بر طبق ماده ۲۳... نصرت الدوله - ماده سی را هم قرائت کنید.

تین - ماده ۳۰ لایحه مذکور که طرح و توزیع خواهند شد باید دارای مقدمه باشد که متضمن دلالتی آن است لایحه بتوسط رئیس مجلس بشعبه ها یا چنانکه در ماده ۲۳ ذکر شد بکمیسیون موجود فرستاده میشود که پس از ابوریت آن کمیسیون لایحه قانونی در مجلس مطرح شود و در ماقاضا کردیم رأی بگیریم که لایحه مربوطه بکمیسیونهای خاص یا آنجا ارجاع شود اگر تصویب شد یا آنجا ارجاع میشود و الا میروید به شعب.

رئیس - معذرت این تفسیر است ماده نظامنامه میگوید هر لایحه که آمد باید برود به شعب و آن فرمایشات سرکار راجع بکمیسیون است عرض کردم مطابق ماده ۱۲ هر لایحه که آمد به مجلس باید برود به شعب رقت شما مختارید که بکمیسیون مخصوص بفرستید.

چنانچه در ماده ۲۳ نوشته شده یا اینکه کمیسیون جدیدی تشکیل بدهند ماده ۱۲ با ماده ۲۳ مناقض ندارد چیزیکه برای شما اجباری است ارجاع لایحه به شعبات است ولی چیزیکه اختیاری است مسئله کمیسیون است اگر مجلس گفته است برای این لایحه کمیسیون خاصی معین شود آن شعبات کمیسیون را انتخاب میکنند اگر گفته است برود بکمیسیون مخصوص که قبلاً تشکیل شده است بموجب ماده ۲۳ میروید با آنجا ولی ارسال به شعبات الزامی است حالا میخواهید این را تفسیر بدهید تفسیر است معذرت که رأی میگیریم بشرط اینکه لفظ مخصوص را توضیح بدهید.

اخگر - بنده عرضی داشتم رئیس - بفرمائید.

اخگر - این پیشنهاد ماهست ماده از این نظامنامه مخالف است ماده ۱۲ تصریح میکند که مقصود عدم اوتشکیل این شعبات است که در وقت مطلب بالایحه یا طرح قانونی پیشنهاد مجلس میشود در جرح و بشباعت بکنند این خیلی ساده و خیلی مفهوم آن واضح است (که در آنجا ملاحظه و مذاقه شده و اگر تشکیل کمیسیون لازم آید هر یک از شعبات پس از مذاکرات و مباحثات موافق عده که مجلس معین کرده است برای عضویت کمیسیون انتخاب کنند) یعنی علت غائی تشکیل بشباعت را ماده ۱۲ اینطور تصریح میکند که برای رسیدگی لایحه و طرحها و مطالبی است که به مجلس میرسد در ماده ۱۴ اینجا باز تأکید میشود: (ماده ۱۴ در شعبات شروع بمذاکره طرح بالایحه قانونی ممکن نیست مگر ۲۴ ساعت بعد از آنکه آن لایحه یا طرحهای قانونی توزیع شده باشند) در اینجا باز تصریح میکند که شروع بمذاکره طرح بالایحه قانونی باستی در شعبات بشود. در ماده ۱۹ استثنا میکند که اگر لایحه یا طرحهای قانونی که متضمن تقاضای وجود اضافی موقوف العاده سال جاری باشد گذشته است به مجلس پیشنهاد آن لایحه و طرحها باید بکمیسیون بودجه ارجاع شود مگر در صورتیکه دوره تقنینیه مابسر آمده و طوری شود که انعقاد کمیسیون سال قبل ممکن نباشد اینجا معنا کرده است فقط طرحهای قانونی را که متضمن وجود اضافی است که باید برود بکمیسیون بودجه در ماده ۲۱ باز میگوید (مجلس ملاحظه اهیت طرح بالایحه قانونی میتواند برای بعد که از هر شعبه يك پادو سه نفر برای عضویت کمیسیون مخصوص آن طرح بالایحه انتخاب شوند) (باز این است که مطالب و طرحها لایحه باستی برود بشباعت حالا باید علت غائی تشکیل شعب را فهمید آنطور که سابقه با نشان میدهد این است که شعب باید رسیدگی کند با اعتبارنامه ها و بدیهی است که اعتبارنامه ها در ظرف دو ماده ماه چهار ماه تمام میشود پس علت اینکه نظامنامه تصریح میکند سه ماه سه ماه باید شعب تجدید انتخاب شود چیست؟ و کار این شعبه چیست؟ ماده ۱۲ تصریح میکند که مقصود عدم اوتشکیل این شعبات آنست که هر وقت مطلب بالایحه یا طرح قانونی پیشنهاد مجلس شود در جرح و بشباعت کنند در این صورت بنده نمیفهمم چه چیزی محل اشکال است که اینقدر روی آن مذاکره میشود موافق صریح این ماده باستی تمام لایحه و مطالب و طرحها که در مجلس وارد میشود بشباعت برود در شعبه اگر صلاح دانستند کمیسیون بفرستند به مجلس رایوریت خواهند داد. کمیسیونهای دائمی هم برای این است که پس از وقت و شور و لایحه در شعبات بنام

کمیسیونها رجوع بشود. مثلاً يك مسئله که راجع بنظام است در یکشنبه که بجمعه تقریباً نوزده نفر عده آنست اول طرح میشود و یک بیت تفری از اصل مطلب اطلاع میدهند راجع به در صورتیکه اکثریت شعبه رأی بدهد راجع به من شود بکمیسیون نظام و اگر قائل شد که بیشتر باید وقت بشود به مجلس میفرستند و علت اینکه معمولاً اعضاء کمیسیونها از شب انتخاب میشوند برای همین است که در آنجا قبلاً يك اطلاعاتی راجع بلوایحه و غیره تحصیل کنند.

رئیس - آقای مصدق السلطنه (اجازه)

مصدق السلطنه - بنده قبل از تنفس اجازه خواسته بودم که راجع بمذاکراتی که شده بود یک توضیحانی بدهم متأسفانه نوبت به بنده نرسید فعلاً که نوبت به بنده رسیده است عرض میکنم که ما باید در مسائل جنبه عملی بگیریم هر وقت از حدود عملی خارج شده ایم با اشکالات برخورد داریم.

اولاً خیلی تشکر میکنم از آقایان محترم که متفقند باینکه قوانین در مملکت باید اجرا شود زیرا اگر در این معوضه اجرا نشود در سایر جاها بطریق اولی اجرا خواهد شد و باز باید این وقت که قانون می نویسیم چه طور باید بنویسیم بنده از این متأسف هستم که مجلس شورای ملی خودش برای اجرای قانونی که نوشته (و هر ساعت بخواهد نسخ بکنند میتواند بخواهد اصلاح بکنند میتواند بخواهد يك چیزی هم جایش بگذارد میتواند ببیند بچه اشکالاتی بر میخورد آنوقت ببینید قانونی که در مجلس شورای ملی نوشته می شود در خارج اجرای آنها بچه مشکلاتی بر می خورد.

۲ - این عقیده بنده است اما از نقطه نظر عملی بودن مسائل وقتی ما تائید میکنیم از يك نظامنامه اروپائی و میاوریم در این مملکت ترجمه میکنیم و میخواهیم آن را اینجا اجرا کنیم باید نامش را بنویسیم نه اینکه يك جزئی را بنویسیم و يك جزئی را بنویسیم البته باید نامش را بنویسیم و الا ممکن نیست نظامنامه اروپائی را ما يك قسمتش را قبول بکنیم و يك قسمت را که متمم او است نداشته باشیم این است که بخیلی از مشکلات بر می خوریم.

الان سه چهار جلسه است که آقایان ملاحظه میفرمایند وقت ذی قیمت مجلس صرف تفسیر شده گرچه بنده يك شخصی بودم که در این نظامنامه يك دقتی کرده ام اولی وقتی که بروم منزل بین بگویند نتیجه این جلسه و جلسه پیش و آن جلسه چه بودیدهای لایزال و بنام اولیا و انبیا چه میگویند نمی دانم چه بگویم و چه نتیجه برایش تصور بکنم زیرا يك مذاکرانی شده و رأی گرفته شده مذاکرات کافی شده بعد موضوع معلوم نبوده

چیت ۲ و برای چه رأی گرفتند این است عقیده بنده.

بنده عرض میکنم در اروپا که نظامنامه نوشته میشود و اجرا میشود در ضمن يك کمیسیون هم برای تفسیر نظام نامه هست که اگر يك ماده محتاج بتفسیر شد وقت مجلس را تشییع نکنند و سه چهار جلسه صرف تفسیر کنند و بالاخره يك دسته موافقت و يك دسته مخالفت کنند و در هر يك از مواد با هم اغیار و عدم اجراء قانون يك صحبتی پیش می آید که وقت مجلس ضایع شود در اروپا معمولاً است که يك کمیسیون برای تفسیر نظامنامه در اغلب پارلمانها هست و موقمی که نسبت به يك ماده اختلافات در مجلس میشود برای جلوگیری از مذاکرات و برای جلوگیری از اطباب و زیاد حرف زدن مطلب را رجوع میکنند بکمیسیون تفسیر نظامنامه آن کمیسیون نظریات خود را مطابق آنچه که می داند میگوید حالاً بنده نمی خواهم این جا وارد شود سکه آن کمیسیون نظامنامه را چگونه تفسیر کند البته تفسیر سه قسم است یکی تفسیر قانونی است که خود مجلس معین میکند و هر طور که بنظرش رسید تفسیر میکند این تفسیر قانونی است یعنی وقتی که بخواهند بوسائل قانونی يك ماده مبهمی را تفسیر بکنند متوسل به مجلس میشوند و مجلس تفسیر قانون میکند یعنی يك ماده دیگری را وضع میکنند و می گویند من اینطور فهمیدم از لایحه ماده مبهم یکی دیگر تفسیر عملی است آن کمیسیون یا هیئتی که برای تفسیر معین میشود از مذاکره و روح عمومی نظام نامه ماده ۳۱ و ۳۲ و ۳۷ و ۱۰ و تمام با هم تطبیق می کنند آنوقت از روح نظامنامه معنی آن ماده که مهم است می فهمند و نظریات قانون را نسبت بروح عمومی و نکات عمومی قانون آنچه که استنباط می کنند بعضی مجلس میرسانند آقایانیکه اصول معاکات حقوقی را خوانده باشند میدانند که در ماده سوم قانون اصول معاسکات حقوقی می گوید قاضی از روح و مفاد عمومی قانون آنچه که سهم یا با هم متناقض است استنباط می کند و حکم میدهد.

یکی دیگر تفسیر تاریخی است آن تفسیر تاریخی صورت مذاکرات مجلس شورای ملی است در موقع وضع قانون وقتی که يك قانونی در مجلس شورای ملی وضع می شود البته مذاکراتی در اطرافش می شود و از این نقطه نظر بنده آن پیشنهاد چند روز قبل را که یکی از آقایان نمایندگان در باب طبع مذاکرات مجلس کرده بودند خیلی تقدیر می کنم چون بی اندازه لازم است و واقفاً خیلی مقید است و بنده لازم میدانم برای اینکه هر موقمی که محتاج بشود بتفسیر تاریخی بخوبی می توانند بفهمند که در موقع وضع قانون نظریات مجلس چه بوده است و در مجلس

چگونه مذاکره شده و نقطه نظر مقنن از وضع آن قانون چه بوده تفسیر تاریخی میکنند حالا بنده عقیده خود را عرض می کنم میخواهید یا من موافقت بکنید می خواهید موافقت نکنید ما اینجا باید آزاد باشیم و عقیده خودمان را آزادانه عرض بکنیم تفسیر مواد نظامنامه در مجلس شورای ملی غیر از اینکه وقت مجلس را تشییع بکنند نتیجه دیگری ندارد.

بنده هم میتوانم از ابتدای مجلس تا حال برای هر يك از این مواد اظهارات زیادی بکنم ولی می بینم هیچکدام فایده ندارد وقتی که بنده از اینجا رفتم نمیتوانم بگویم که مجلس شورای ملی یا آقایانیکه اینجا تشریف داشته با عرض بنده موافقت کردند و بالاخره بلا نتیجه میماند پس باز بنده آن عرض خودم را تجدید میکنم که يك کمیسیون برای تفسیر مواد قانون معین بفرمایند از پنج شش نفر اشخاص مطلع انتخاب بشوند و آن قانون وقت کنند و به پیشنهاد اگر يك مواردی در اینجا مهم است در روشن نیست فوری رجوع کنند به آن کمیسیون تفسیر نظامنامه و آن کمیسیون نظریات خودش را پیشنهاد میکند و آن وقت درش مذاکره شده اگر خواستند رأی میدهند نخواهند رأی نمیدهند وقتی هم که مجلس رأی داد آن تفسیر قانونی است و کسی هم نمی تواند روی آن عقیده حرف بزند اینست عقیده بنده.

رئیس - نسبت باین پیشنهاد مذاکرات کافی است یا نه؟

(جمعی اظهار نمودند کافی است)

(پیشنهاد آقای کلزونی بشرح ذیل قرائت شد)

مقام مقدس مجلس شورای ملی شیدانه ارگانه بنده پیشنهاد میکنم که پیشنهاد آقای تین ارجاع بشعب ملاحظه در ماده ۱۲ شده باشد.

ع . م . کلزونی رئیس - باین یکی رأی نمیگیریم و بهمان پیشنهاد اولی رأی میگیریم و اگر رأی ندادند مراجع میشود به شعب یا به کمیسیون...)

(جمعی از نمایندگان -)

پیشنهاد آقای سردار معظم دو باره قرائت شود)

(مجدداً بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که مطابق ماده ۱۲ و ماده ۲۳ و ماده ۳۰ کلیه لایحه دولت در صورتیکه مطلب مربوط به کمیسیونهای موجوده ذکر شده در ماده ۱۰ و ۱۸ باشد مستقیماً بدون ارجاع به کمیسیونهای مربوطه ارجاع شود و اگر لایحه غیر مربوط بکمیسیونهای موجوده باشد به شعب رجوع شود.

عبدالعزیز تین

رئیس - تصویب شد این ترتیب برای هیئت رئیسه سابقه باشد یا نه؟ چیزی که برخلاف يك ماده است رأی داده شد رسم این را سابقه میگذاریم مگر بعداً این را تغییر بدهند.

(بعضی از نمایندگان - صحیح است)

(پیشنهاد دیگری بشرح ذیل قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس مقدس شورای ملی اعضاء کنندگان ذیل پیشنهاد میکنم برای تکمیل اصلاح نظامنامه داخلی مجلس که در دوره چهارم توسط هیئت محترم رئیسه بر حسب رأی مجلس بعمل آمده کمیسیون مرکب از شش نفر از مشایخ انتخاب شده و هر چه زودتر نتیجه مطالبات خود را به مجلس پیشنهاد نمایند.

رئیس - ارجاع میشود به کمیسیون مبتکرات.

آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - اصلاً مجلس تا وقتیکه يك رایوریتی از طرف شعب یا کمیسیونها نداشته باشد مذاکرات ابتدائی بموجب نظامنامه که ما داریم چندان معنی ندارد و ما از شدت بیکاری پرداخته ایم بمسائل علمی که مفهزم این ماده چیست و چند جلسه وقتان را صرف این مسئله میکنیم در صورتیکه جلسات مجلس مانع از تشکیل کمیسیونها است.

من جمله کمیسیون نقطه که امروز صحیح تشکیل شد چند جلسه است که تشکیل کمیسیون نقطه مقادیر میشود با تشکیل جلسه علمی و اعضاء آن مجبورند کمیسیون را تعطیل کرده و در مجلس علمی حاضر شوند و اگر تعطیل نکرده بودند تا حال یقیناً يك کارهای کرده بودند و تا بحال بيك جانی میرسانند ما جلسه علمی را تشکیل میدهم برای اینکه در خارج نگویند مجلس تعطیل شده و حرفهایی که آخرش هیچ نتیجه برایش مترتب نمیشود گذرانده ایم و دو سه جلسه وقتو مبطسرا مشغول اینکار کرده ایم.

بنا بر استدعا میکنم راجع به مواد نظامنامه همان طرح قانونی که در دوره پیش بنا بود تقدیم مجلس بشود و موقع قیام فرمایند.

تقدیم مجلس شد این را هم میگیرم

نمبرم و از تشریف فرمائی ایشان هم که در مجلس با کمک فکری بنمایند - استفاده نمی کنیم - باین جهت من موافق نیستم و بایستی تذکراف شود که ایشان بایند .

رئیس - چون تقاضای ایشان باید بمرض آقایان برسد این است که فرائت می شود و بعد رای میگیریم .

(بشرح ذیل قرائت شد)

بتاریخ ۲ جوزا در واشنگتن توسط وزارت خارجه مجلس شورا - با نهایت اشتیاق بقصد تکذکاری در مجلس بواسطه کسالت سخت و بی اطلاعی از تصویب اعتبار نامه قادر پشرفیابی نشدم - هنوز هم کسالت باقی اجباراً باید چندی در سوئیس بشکلیت معامله بپردازم مستندی است از تاریخ تصویب اعتبارنامه سهام مرخصی یا حقوق مرحمت فرمائید تا بهودی یافته شرفیاب شوم علانی رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

از باب کیخسرو - بنده تصور میکنم با آن اطلاعی که همه با حوال آقای علانی دارند نباید ما از این اجازه که ایشان خواسته اند انکار کنیم .

ایشان اجازه برای آسایش و راحتشان در حال سلامتی نخواستند انده برای معامله اجازه خواسته اند بنده عقیده دارم که همان سه ماهه که ایشان تقاضا کرده اند از تاریخ تصویب اعتبارنامه مجلس قبول کنند و البته در موافقی هم که ایشان مرضی نباشند بهتر از وجودشان میشود استفاده کرد

رئیس - رأی میگیریم ...

آقای سید یعقوب - اجازه بفرمائید بنده از واپورت کمیسیون دفاع کنم .

رئیس - جرایش از وقت دفاع نکرید یا زده قمره اجازه خواسته شده است قبل باید بر اهرت کمیسیون رأی بگیریم بعد اگر تصویب نشد بتقاضای خودشان رأی میگیریم

رأی میگیریم براهبورت کمیسیون آقایانی که مرخصی دو ماهه ایشان را تصویب میکنند قیام فرمائید .

(هدفتیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد .

رأی میگیریم بتقاضای خودشان سه ماهه از تاریخ تصویب اعتبارنامه آقایانیکه تصویب میکنند .

قیام فرمائید .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

سه قمره اعتبارنامه جزو دستور است . یکی اعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس . دیگری اعتبارنامه آقای دشتی - یکی هم جدید آرسیده است مال آقای اسکندری نسبت باعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس آقای سردار معظم خراسانی تقاضا کرده اند که از دستور امروز خارج شود

(جمعی از نمایندگان صحیح است)

سردار معظم - در جزو دستور بعد

کدامده شود .

رئیس - توضیحاتی دارید ؟

سردار معظم خراسانی - عرض کردم که در جزو دستور جلسه بعد بشود توضیحاتی هم ندارم .

شیخ الرئیس - اگر اجازه میفرمائید بنده خودم هم تقاضا میکنم در جلسه بعد مطرح بشود .

رئیس - رأی میگیریم که از دستور امروز خارج شود و برای جلسه آتی به جرسه چهارشنبه دوم فروردین جمادی الاوئی تا ۲۵ شهر مزبور بتوزیع تفرقه اقدام و از روز ۲۷ جمادی الاوئی تا غروب چهارشنبه دوم جمادی الثانیه بباخذ آراء مسئولین از حاضرین صندوقهای آراء توابع شهر باستخراج مجموع (۴۲۸۰۷) ورقه آراء مأخوذه برداشته و آقای سیف الله خان اسکندی از آراء مذکوره با اکثریت ضمن رسیدگی بدوسیه و صورت مجلس (۷۹۱۷) رأی منتقب شده اند شبهه با اکثریت انتخبات متوجه موضوعی شده که ذیل توضیح می شود - آقای حاج ظهیر الممالک در انتخابات تبریز و توابع دارای (۸۰۶۴) رأی بوده و بر حسب تشخیص هیئت نظار مرکزی بوا - هله اینکه مشارالیه بحکومت ده خورقان انتقال داشتند آراء محل مزبوره را نسبت بنجم از ماده ۷ قانون انتخابات لغو دانست و چون مقاب آقای ظهیر الممالک آقای سیف الله خان حائز اکثریت بودند ایشان اعتبارنامه داده است در نتیجه مطالبات سه معلوم گردید که آقای حاج ظهیر الممالک در تاریخ ریح الاول ۱۳۴۲ در ضمن مراسم استفاده خود را از حکومت ده خورقان بایالت آذربایجان تقدیم داشته ولی مشایب تقدیم استفاده مأموریت خود را ادامه داده و سواد مصدق مراسلات رسبه صادره از حکومت ده خورقان بایالت آذربایجان که مضمی باضای آقای حاج ظهیر الممالک بوده بر حسب تقاضای انجمن مرکزی والی ایالت بانجین ارسال و بموجب آن مراسلات در نظر انجمن ثابت گردیده که مشارالیه علاوه زمام امور حکومت ده خورقان را در دست داشته و نیز ایالت آذربایجان در ضمن مراسله رسمی ۱۲ حوت ۱۳۰۲ اینترانت را تصدیق کرده است بجهت مذکوره شبهه یک صحت تشخیص هیئت نظار مرکزی را با اکثریت آراء نمایندگان آقای سیف الله خان اسکندری را تصویب مینماید

رئیس - آقای عباد السلطنه (اجازه)

سردار فاخر

رئیس - موکول میشود بجلسه بعد آقای عباد السلطنه - مخالفم .

(اجازه)

سردار فاخر - عرض بنده هم راجع باین اعتبار نامه بود که ماند برای جلسه بعد .

رئیس - آقای سرکشیک زاده (اجازه)

تمام اینها برای ما تکلیف باقی است هیچ چیزی هم دست ما را نکرده است که اگر بیک چیزی واقف شوم که بر خلاف نص نظامنامه باشد اطلاع بدهیم ولی اگر برخلاف ظاهر نظامنامه یک چیزی باشد بنده عرض کردم ظاهر معتدل الوجوهین است

یک ماده را ایشان تصور کرده اند که منمایش اینطور است و دیگری تصور

کرده است منمایش طور دیگر است پس سوابق مخالف با ظاهر نظامنامه این چیزی نیست که ما بتوانیم رای قطعی بدهیم که حتماً بنام سوابقی که مخالف با ظاهر است عقیده نداریم و باید لغو شود ولی چون ظاهر معتدل معانی مختلف است ما عقیده نداریم اما نسبت بنص تا کتون که سابقه ایجاد شده است و اگر بعد از این هم بشود مسلم است تمام ماها مکلف هستیم اگر جایی در بین عمل واقع شد

برخلاف نظامنامه اطلاع بدهیم مقام ریاست هم موافق هستند که بر خلاف نص نظامنامه رفتار نشود این است که بنده موضوع و معنای این پیشنهاد را تفهیم و مخالفم

رئیس - آقای نصرت الدوله موافقت؟

نصرت الدوله - بلی در همان جلسه که آقای تدین این پیشنهاد را کردند بنده اینطور خاطر دارم یا در مقام توضیحی بود که از مقام ریاست از ایشان خواسته شد و یا خودشان یک توضیحی دادند که تذکار آنرا لازم می دانم از برای رفع این اختلاف .

چون ممکن است آن اختلاف مذاکرات را طولانی کند راجع بلفظ (ظاهر) بود که در پیشنهاد نوشته شده بود ایشان توضیح دادند که مقصود من صریح نظامنامه و نص نظامنامه است .

(جمعی از نمایندگان صحیح است)

بعد که شبهه تشکیل شد مخصوصاً از ایشان دعوت شد بظاهر خودشان را تأیید کردند که مقصود صریح و نص نظامنامه است در آن شبهه که بنده بودم مذاکرات زیادی در اطراف این مطالب شد .

در راپرتی که تقدیم هیئت رئیسه شده است توضیح داده شده است و تصور میکنم که اگر آن توضیح را برض آقایان برسانم یک راه حلی برایش پیدا بشود اگر مقصود آقای تدین همان طوریکه تکرار فرمودند نص و صریح نظامنامه است این یکی از مسائل بدیهی و از اصول موضوعه و مطالب مسئله است که برخلاف نص صریح خواه نظامنامه خواه قانون هیچ نوع سابقه قابل ملاحظه را استناد نمیتوانند بشود البته باید گفت که همچو سابقه هائی هم نیست نه از نقطه نظریکه آقای آقا سید یعقوب اظهار کردند زیرا می دانم که از این قبیل سوابق پیش آمده و ممکن است در موقع لزوم مواردش را هم برض آقایان برسانم ولی اینطور باید گفت که این آرائی که داده شده است از روی غفلت و تسامح بوده است .

این تذکر برای این است که بنده از این تسامحها و غفلتها از طرف آقایان و کلانشود من تصور می کنم اگر این پیشنهاد این قسمتش اصلاح شود و همین شود که

چیزی که مطرح مداکره و بحث است سوابق برخلاف نص و صریح است دیگر مذاکرات مورد ندارد حتی پیشنهاد قابل رأی گرفتن در مجلس نیست زیرا چه در موضوع و یا در معنی می گنیم در چه موضوع می خواهیم رأی بدهیم؟

رأی یک اصلی آن بنیاد اصول مساله است برخلاف نص ماده نظامنامه و صریح یک ماده قانون چه طور میشود یک سابقه گذاشت؟

مجلس چنانچه قبلاً هم مذاکره شد یک ماده را اگر فلفط بداند یا ناقص بداند البته حق دارد آن ماده را تغییر بدهد یا ناقص کند .

ولی تا وقتی که مجلس آن را نقض نکرده است و تا وقتی که در تحت یک نظامنامه رسمی یا یک قانون رسمی یک ماده صریح است البته هیچ سابقه در مقابل آن سندیت ندارد بعضی ها اظهار می کنند که اصل اختلاف در موضوع نص و صریح بودن یا صراحت نداشتن قانون است این را هم البته تصدیق می فرمائید که موضوع امور بحث ما نیست و چنانچه یک چنین موضوع پیش بیاید باید یا خود مجلس حکومت کند یا همانطوریکه آقای مصدق السلطنه در جلسه سابق تذکر دادند .

یک مجلس یک کمیسیون یک جایی را در نظر بگیرد برای تشخیص اینکه آیا اینجاء ماده صراحت دارد یا ندارد امروز که ما در اطراف این پیشنهاد آقای تدین بحث می کنیم باید در اصل مقصود ایشان مذاکره کنیم مقصود ایشان سوابق مخالف بانص و صریح است در اینصورت بعقیده بنده این سوابق مورد بحث نمی تواند بشود (جمعی از نمایندگان صحیح است)

رئیس - آقای اشکر موافقت یا مخالف؟

اشکر - مخالفم

رئیس - بفرمائید .

اشکر - اولاً بنده مقصود ارجاع لوایح و مطالب را بشعبات ندانم برای چیست یعنی خیال می کردم مطالب را می فرستند بشعبات برای اینکه بحث و تعدیلاتی که می شود در شعبات بشود وقت مجلس صرف نشود که راجع بیک قضیه سهل و ساده مذاکرات زیاد شود و حالا از راپرت شعبات هیچ اطلاعی نداریم و نمی دانیم شعبات بعد از آنکه نوشته اند و در این موضوع مذاکره و مباحثه کرده اند رأی آنها چه بوده ؟

وجه عقیده اظهار کرده اند؟ راجع به اصل پیشنهاد اولاً کلمه (ظاهر) یک چیزی است که نمی تواند سوابق را لغو کند سوابق اگر برخلاف صریح پیش میتواند آنرا لغو کند ولی چیزی که هست این است که بنده از ظاهر عبارت یک ماده یک چیزی می فهمم و دیگری از ظاهر همان ماده چیزی

دیگری می فهمد کلمه ظاهر باید اصلاح شود دیگر اینکه این پیشنهاد خیلی صریح و مثل این میماند که پیشنهاد میکنم که قانون باید اجرا شود این مسئله بدیهی است بدیهیات محتاج به پیشنهاد کردن و محتاج بذاکره کردن و رأی گرفتن نیست یک مسئله بدیهی معنی مخالف بانص و صریح قانون نشدن لازم به پیشنهاد نیست که مذاکراتی در این موضوع بشود و وقت مجلس تلف بشود .

رئیس - آقای مصدق السلطنه موافقت؟

مصدق السلطنه - بنده مخالفم

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده می بینم در یک امر بدیهی چند روز وقت مجلس تلف میشود . قانون برای چیست؟

قانون یک چهار دیواری است که یک هد اشخاص باید در حدود آن کار کنند و آن حدود تجاوز نکنند .

آقایان میفرمایند که ما سوابق را در مقابل نص صریح قانون قبول میکنیم در صورتیکه در این موقع قانون لغو میشود (همه نمایندگان) عرض میکنم آقایانیکه الان دارند صحبت میکنند در روز که ماده ۲۷ مطرح بود و میگفتند که ماده ۲۷ باید اجرا بشود در صورتیکه نص صریح ماده ۲۷ یک کویدیکتور کبل در دو کمیسیون بیشتر نمی تواند عضو بشود در چهار پنج کمیسیون عضو میشوند .

پس این مخالف نص صریح قانونست بنابراین با این اصلاحی که شاهزاده نصرت الدوله فرمودند یعنی در صورتیکه ظاهر را تبدیل به نص صریح میکنیم بدیهی است و قابل رأی نیست والا اگر ما بخواهیم سوابق را در مقابل قانون حجت بدهیم وجود قانون اساساً لغو خواهد شد .

رئیس - آقای مصدق السلطنه (اجازه)

مصدق السلطنه - مخالف بودم و عرضی هم ندارم آقایان عرایض مرا تقریباً برض رسانند .

رئیس - آقای دستغیب موافقت؟

رئیس - آقای شریعت زاده موافقت؟

شریعت زاده - بلی موافقم

دستغیب - بنده مخالفم

رئیس - بلی آقای مصدق السلطنه مخالف بودند حالا باید بکنفر موافق حرف بزنند .

دستغیب - فرمایشی فرمودید

رئیس - دو سه کلمه فرمودند

مدرس - اینهم از مشکلات است

رئیس - چه فرمودید؟

مدرس - فرمودید آقای مصدق السلطنه مخالفت کردند این هم از مشکلات است

رئیس - (خطاب بشریعت زاده) بفرمائید

شریعت زاده بنده لازم دانستم که راجع به مسائل مربوط به نظامنامه هیچ صلی که مخالف با نظامنامه باشد نمی تواند سندیت پیدا کند و با توضیح این معنی از طرف آقای تدین که مقصودشان از ظاهر نص بوده است .

کلیه نسبت بمقصد ایشان در مجلس موافقت قطعی حاصل است باین معنی که هیچیک از آقایان نمایندگان موافق نیستند که یک سابقه مخالف نظامنامه سندیت و حجت داشته باشد بنا بر این جریان توضیحات دوام مذاکرات را در این قسمت بنده صلاح نمی دانم .

اگر کسی در مجلس هست که بگوید سوابق مخالف بانص نظامنامه حجت دارد و دلائلی دارند ذکر کنند بنده در هر صورت راجع باین قسمت پیشنهاد میکنم که مذاکرات کافی است و آقایان نباید در یک امر واضحی که سوابق مخالف بانص حجت باشد یا نه مباحثه کنند

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - بنده در بین آقایان موافقین که فرمایشات فرمودند یک موافقی ندیدم همه آقایان به پیشنهاد مخالف بودند و در موضوع موافقت صحبت میکردند اما اولی شاهزاده نصرت الدوله بودند که تقریباً عبارتشان این بود که فرمودند این پیشنهاد را نمی شود در مجلس رأی گرفت پس جزو مخالفین بودند بنده هم چه طور تمیز بمرافقت کردند و میکنند مثل اینکه بگوئیم آفتاب روشن است البته معلوم است اینکه قابل رأی دادن نیست پس بنابراین ایشان موافق بودند که من مخالف باشم آقای شیروانی هم که فرمایشاتی فرمودند ایشان هم مخالف بودند برای اینکه در توضیحی که فرمودند فرمودند بانص مخالفت یا موافقت تمیض کرد یعنی ممکن است یک ماده را ایشان صریح بدانند و من صریح ندانم پس این پیشنهادی که میشود که سوابق در مقابل نص حجت نیست و برای رفع اختلاف پیشنهاد شد

پس ظواهر رفع اختلافات و رفع تمیز را از مال نمیکند اما آقای شریعت زاده هم که فرمودند باز خانه مذاکراتشان بمخالفت تمام شد برای اینکه فرمودند من مذاکرات را لازم نمی بینم و این پیشنهاد را تقریباً قابل رأی نمی دانم و مذاکرات را خاتمه می دهم این فرمایشات موافقین است که مذاکره کردند .

اما بنده چرا مخالفم برای همان فرمایشاتی که آقایان فرمودند که قانون باید

اجرا بشود هر آدمی بقیده بنده بایده ملت باشد و بهاندکه اجراءش قانون قابل رای نیست.

منلا رای بگیریم که قانون اجرا شود یاخیر یا اینکه رای بگیریم که حالا روز است یاخیر البته میگویند روز است یا اینکه رای بگیریم که حالا شب است رای نمیخواهد البته هر وقت که شب آمد شب است.

پس بنا علی ذالک عقیده بنده این است که این پیشنهاد قابل رای گرفتن نیست و در مقابل نص صریح قانون سوابق مجلس حجت است.

پرفرض اینکه بگوئیم غیر قابل رای است آنوقت اسباب ضرر و حرج در مجلس لازم میآید برای اینکه در هر ماده اختلافات در صراحت و عدم صراحت تولید می شود بهترین چیزها همان منلی است که آقای شیروانی فرمودند راجع به ماده ۱۲ ماده ۱۲ را بنده صریح می دانم که باید لایحه و مطالب و پیشنهاد است برود بشعبات ولی در این جا دو ساعت وقت مجلس را صرف کردند برای خاطر اینکه یکی از آقایان می فرزند مارت ماده صریح است بعضیها می فرمودند غیر لایحه یا طرح یا مطاب لازم نیست برود بشعبات و در اینخصوص صحبتهای زیادی شد پس اگر بنا بشود این پیشنهاد را که آقایان در خصوص آن صحبت میکنند این را قابل رای بدانند و رای بگیرند بنده عقیده ام این است که اسباب ضرر و حرج در هر لایحه و ماده لازم می آید که در مجلس دو ساعت یا سه ساعت یا یک روز وقت مجلس را تلف کنیم که صریح است یا نه یکی بگوید از روی این فلسفه صراحت دارد دیگری بگوید که از روی آن فلسفه صراحت ندارد پس عقیده بنده این است که این مسئله بکلی مسکوت مته بماند و باید در مجلس رای در باره اش گرفته نشود (مثل اینکه بگویند آفتاب روشن است این رای لازم ندارد) از اینجهت بنده مخالف هستم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

چیز بدین انسان میرسد مقصود از ظاهر یعنی غیر باطن مقصود از ظاهر یعنی آن چیزی که محتاج نباشد شائبه برش کنید یا تفسیرش کنید و بالاخره معنایش همان نص است در هر صورت اگر چنانچه یک سابقه فرضاً بود در مقابل یک ظاهر بیگانه قابل تشکیک و تردید باشد اولاً اگر آن سابقه را بجزله تفسیر قراردادیم و مدون شد آن سوابق را که در مقابل یک همچو ظاهر قانونی است و به دست و کلا داده شد این یک قانونی است تازه و این و کلائی هم که از ولایات آمده اند و هادئاً نباید و کلائی سابق باشند و یک مردم تازه هستند که دوره جمع شده اند این قانون را مدوناً دیدند که بجزله تفسیر است اما شا میدانید که سابقه مدون نیست و فرضاً دوره چهارم سپری شد یک عده و کلائی تازه دوره جمع شدند هیچ نمی دانند دوره دوم و سوم چه سابقه هائی در مجلس بوده و چه کرده اند آنجا یک چیز هائی که یک مردمی نمیدانند نمی توانند بدانند برای آنها حجت است ؟ من نمیدانم سابقه چه چیز است این نصوص قانونی که ما اینجا داریم اگر یک چیزش اسباب تشکیک و تردید شد باید آن را مطرح کنند در آن مذاکره کنند و رفع تردید از آن ماده بشایند یا تفسیر بکنند این بود هر ارض بنده و دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا شیخ محمد علی مخالفند ؟

آقا شیخ محمد علی طهرانی - بلی مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

آقای شیخ محمد علی - خیلی متأسفم از اینکه این موضوع که چندین قابل اهمیت نیست در مجلسی که ساعتی شاید ده هزار تومان مخارج آن نباشد مذاکره شود مفهوم با مصداق فرق دارد بنده اختلافاتی بین آقایان و کلا مشاهده می کنم که اختلافات مصداقی است نه مفهومی این مسئله مسلم است که سه زاویه مثلث مساوی با دو قائمه است

اهم از اینکه رای بدهند که مساوی با چهار قائمه است بارای ندهند

این مسئله مسلم است در مباحث الفاظ عمل در مقابل نص حجت نیست عمل در مقابل ظاهر حجت است و معین ظاهر است و هم چنین عمل در مقابل مجلس بین مجلس است پس در اصل کلی هیچ مورد گفتگو نباید بشود اما در جزئیات که آیا این عمل مخالف این ماده است و این ماده نص است یا ظاهر است یا مجمل است ؟

در این موضوع باید گفتگو بشود پس بنا بر این پیشنهاد بنظر من موضوع ندارد تخاضه که تمیز بلفظ ظاهر شده است اصمال سابقه در مقابل ظاهر حجت است ولی اصمال سابقه در مقابل نص حجت

تست و اعمال سابقه در مقابل مجمل حجت است اما کدام مواد مجمل است ؟ کدام مواد صریح است ؟ کدام مواد ظاهر است ؟ تا عملیات را با او مقایسه کنیم .

این موضوع علیحدته ایست پس بنا بر این در مفهوم نباید داخل مذاکره بشویم و قابل رای بدانیم پس از این جهت بنده رد میکنم و مذاکرات را هم کافی میدانم

رئیس - مذاکرات کافی است ؟

بسیست به کفایت مذاکرات مخالفی نیست .

(بعضی از نمایندگان - خیر)

سردار معظم شراسانی - بنده یک سؤالی فقط داشتم ؟

رئیس - از کی

سردار معظم - از مجلس

رئیس - از مجلس نمی شود سؤال کرد .

سردار معظم - یک توضیحی می خواهم .

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد دوباره قرائت میشود (پیشنهاد آقای تدین مجدداً قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکت

پیشنهاد میکنم که سوابق عدلیات مجالس گذشته در مقابل ظاهر نظامنامه از این بیعت حجت نیست

تدین (جمعی از نمایندگان برای تحصیل اجازه دست بلند میشوند)

رئیس - این اجازه هائی که خواسته میشود برای چه چیز است ؟ بکفایت مذاکرات که رای داده شده است

یاسائی - بنده اخطار دارم

رئیس - اخطار بکی دارم ؟

یاسائی - در این جا در طی مذاکرات مکرر از طرف آقایان نمایندگان گفته شده که در این موضوع محتاج بگرفتن رای نیست

رئیس - اخطار بکی دارید ؟

یاسائی - اخطار نظامنامه که اینجا جای رای نیست .

رئیس - در کجای نظامنامه نوشته شده است ؟ ماده آن را نشان بدهید بعد اخطار کنید

یاسائی - ماده ندارد از روی نظامنامه معلوم است که نباید در این موضوع رای داد .

رئیس - دیگر کسی اخطار دارد ؟

(گفته شد خیر)

اخگر - بنده توضیحی دارم راجع باین رأی که میخواهند بدهند . . .

رئیس اگر اجازه بدهم بفرموده ابراد کنید که نظامنامه را اجرا نمی کنید ؟ این است که اجازه نمیدهم .

رأی میکنیم باین پیشنهاد آقایانیکه این پیشنهاد تصویب میکنند قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - رد شد .

اجاز میفرمائید تنفس داده شود .

ولی قبل از اینکه تشریف ببرید عرض داشتم در موقع تنفس کمیسیونها اینکه عرض میکنم بایستی تشکیل شده و هیئت رئیسه شان را معین کنند . کمیسیون خارجه و کمیسیون نظام ؛ کمیسیون داخله کمیسیون قوانین مالبه ؛ کمیسیون عدلیه ؛ این کمیسیون ها در موقع تنفس تشکیل میشود هیئت رئیسه خود را معین میکنند بعد آقایان رؤسای کمیسیونها امروز عصر دو ساعت بفرورب مانده تشریف بیآورند اینجا برای اینکه اوقات تشکیل کمیسیونها را معین بفرمایند .

(در این موضوع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقای حائری زاده از وزارت داخله سؤالی داشتید ؟

حائری زاده - خیر .

رئیس - آقای قائم مقام الملک (اجازه)

قائم مقام الملک - بنده از وزارت داخله سؤال ندارم از وزارت مالبه سؤالی داشتم .

رئیس - بلی از وزارت مالی سؤالی داشتید بفرمائید

قائم مقام الملک - مدت چند ماه است که سیگارها در رشت متحصن هستند در مسجد صفی و چند دفعه هم عرض به مجلس عرض کرده اند و بسا ها هم نوشته اند .

میخواستم به بنده در این موضوع چه اقدامی شده است ؟

معاون وزارت مالبه - تحصن و نظلم سیگارها در گیلان در باب تفاوت میزانی بوده است که در نرخ هوارش تفاوت از آنها مطالبه میشده و بالاخره در بین خود اهالی که تفاوتی در کار فروششان است ترتیب داده شده است بار ضایات آن قسمتی که تحصن و نظلم شده اند کار انجام گرفته است

قائم مقام الملک - از تحصن خارج شده اند . یا هنوز متقاعد نشده اند ؟

معاون وزارت مالبه - از داده و محصل خبر بعمل آمده است

قائم مقام الملک - باز هم عرض ضایات آنها به مجلس میرسد .

معاون وزارت مالبه - بودجه تفصیلی هذالسه سیچقان تیل وزارت جنگ را تقدیم میکنم بودجه تفصیلی هذالسه سیچقان تیل مستشار های مالبه است که تقدیم میکنم .

لایحه پیشنهاد است در باب الصاق تمبر بمرایش و غیره که تقدیم مجلس می کنم .

لایحه پیشنهادی است در باب اینکه دولت بتواند حقوق ارباب را در مقابل مالیات آنها محسوب دارد این مسئله چون در مقابل یک ماده از قانون معاصبات عمومی منوع است و نظر باینکه اسباب اشکال برای وزارت مالبه بوده است و سبب تأخیر پرداخت حقوق ارباب حقوق شده است .

پاینچه لایحه تقدیم شده است که اگر از تصویب مجلس بگذرد آسایش آنها بعمل خواهد آمد .

لایحه دیگری است که تقدیم میشود تقاضای اجازه پرداخت یک دوازدهم برای حقوق ادارات میشود که از مضیقه بیرون بیایند و بتوانند وظایف مرجوعه خود را انجام بدهند .

فوریت این لایحه را تقاضای کنم .

رئیس - لایحه اولی و دومی راجع بکمیسیون بودجه است .

لایحه سومی راجع بکمیسیون مالبه است ولی لایحه چهارم را باید آقایان تکلیفش را معین بفرمایند .

(یک نفر از نمایندگان - لایحه چهارم راجع به چیست ؟)

رئیس - لایحه چهارم راجع بان است که مستوری و شهریه بگیرها مستشاران را در عرض مالیات حساب نکنند گمان می کنم هم راجع به کمیسیون قوانین مالبه است و هم راجع بکمیسیون بودجه

آقای آقا سیدیه قوب (اجازه)

آقا سیدیه قوب - بنده خواستم همین فرمایش آقای رئیس را عرض کنم که چون دو جنبه دارد ممکن است بهر دو کمیسیون رجوع شود .

رئیس - مخالفی ندارد (گفته شد - خیر)

(لایحه تقدیمی اخیر شرح آتی قرائت شد)

بتاریخ ۹ جوزا مقام محترم مجلس مقدس شورای ملی لازم دید توجه مخصوص و عاجل آقایان نمایندگان محترم را باین نکته جلب نماید که هر گاه اجازه پرداخت مخارج فوری و لازم بدون تأخیر پرداخته شود و محققاً دچار خسارات معتنابهی خواهد گردید .

مجلس است وصول عایدات بدون صرف باره مخارج ممکن نخواهد گردید بعضی عواید هستند که هر گاه در وصول آنها به موقع اقدام نشود از بین خواهد رفت مخصوصاً مالیاتهای غیر مستقیم را میتوان در این ردیف قرار داد که اگر در این موقع که هنگام وصول آنها است غفلت بشود موجبات خسارات دولت فراهم خواهد گردید .

دو برج از سال میگذرد هنوز جز پرداخت یک دوازدهم بودجه سند ماضیه اعتباری تصویب نشده است و وضعیت رو بخواهستی رود وزارت مالبه مجبوری برای پرداخت مخارج تور و دوژا ندارد و امید این هم نیست که اعتبارات هذالسه سیچقان تیل در مدت قلبی بتصویب برسد بنا بر این مقتضی است مواد پیشنهادی ذیل را بفوریت تصویب فرمایند که بوقوع اجرا گذاشته شود .

ماده اول مادام که اعتبارات بودجه سنه سیچقان تیل (۱۳۰۳) بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده وزارت مالبه مجاز خواهد بود مخارج فوری و ضروری وزارت خانهها و ادارات دولتی را متناسب بودجه های مصوبه (۱۳۰۲) کار سازی دارد

ماده دوم - مخارجی که در بودجه پیشنهادی وزارت خانهها و ادارات دولتی برای هذالسه سیچقان تیل منظور نشده باشد از این قانون استثناء خواهد بود

ماده سوم - پس از تصویب بودجه ها مبالغ پرداختی بموجب این قانون در مقابل اعتبارات مربوطه برودجه مصوب و منظور خواهد گردید .

رئیس الوزراء - رضا وزیر مالبه - محمود مدبر الملک رئیس - تقاضای فوریت شده است نسبت بفوریت مغالغی دارد یا ندارد ؟ آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده - لایحه بودجه تقریباً یک شورش بیشتر ندارد خودش وقتی که از کمیسیون بیرون آمد محتاج بشور تانی نیست اگر فوریت بیشتری را تقاضا دارید این لایحه تا طبع توزیع نشود مانع تانیم نظریه خود را اظهار کنیم

خوب بود اگر فوریتش را میل داشتید یکجا بیشتر این لایحه را تهیه کنید بیایید چون مجلس مدت مدیدی است افتتاح شده و از بیکاری بکفته تعطیل داشت و من معتقد نیستم یک لایحه باین مهمی فی المجلس درش مذاکره بشود

معاون وزارت مالبه - این لایحه شامل بریک بودجه تفصیلی یا اجمالی نیست یک قسمت از بودجه ها تقدیم مجلس شده است و بقیه هم تدریجاً تقدیم میشود و سابقاً هم مجلس اجازه فرموده و تصویب فرموده است که وزارت مالبه یک دوازدهم از بابت برج حمل بپردازد نظر باینکه برای پرداخت برج تا بودجه ها نگذشته است (البته وزارت مالبه بدون تصویب مجلس نمی تواند چیزی بدهد)

چنانچه از برج حمل تا بجلد و ماه می گذرد نسبت بمخارج ضروریه ادارات که عدم پرداختی اسباب تأخیر و زحمت خواهد شد این است که تقاضای کنم اجازه بفرمایید یک دوازدهم را بپردازند تا این

که ادارات بتوانند کارهایشان را ادامه بدهند. رئیس - مقصود آقای معاون اینست که در همین جلسه امروز مذاکره شود و تکلیفش معین شود ؟

یا اینکه یک شورش بود ؟ اگر مقصود یک شورش است که تحصیل حاصل است . اگر فوریت قسم دیگری است باید بفرمایند تا تکلیفش معین شود .

معاون وزارت مالبه - تقاضای فوریت بنده راجع به مذاکره در همین جلسه است .

رئیس - آقای حاج عز الممالک (اجازه)

حاج عز الممالک - بنده موافقم .

رئیس - آقای عماد السلطنه (اجازه)

عماد السلطنه - بنده با فوریتش مخالفم و با طریقه که گفته شده است مخالفم اگر وزارت مالبه باز لازمی بدانند که یک برج دیگر هم پرداخت شود ممکن است که یک ماده واحد پیشنهاد نمایند که برج نور هم مطابق سال گذشته یک دوازدهم تصویب شود . موضوع حقوق را بنده موافقم و گمان می کنم که سایر آقایان هم موافق باشند و ضمناً بودجه تفصیلی خودشان را تقدیم مجلس نمایند الان در کمیسیون بودجه فقط یک بودجه تفصیلی بیشتر نیست آنهم بودجه وزارت خارجه است

بودجه وزارت مالبه و سایر وزارت خانه ها هنوز نرسیده بودجه وزارت جنگ هم حالا تقدیم مجلس شده است در عوض این کار بهتر است بودجه تفصیلی وزارت مالبه را بدهند کمیسیون هم گمان میکنم تا آخر این برج موفق شوند تصفیه بکنند برای این که در کمیسیون یک اصل و یک تریسیم مذاکره هست که بعد از این کمیسیون تصمیم گرفته بودجه هارا از آنرو بگذرانند و ممکن است بودجهها خیلی زود بگذرد

معاون وزارت مالبه اینکه بطور اجمال تقاضا شده است برای این است که پرداخت برج حمل مطابق میزانی بوده است که در برج حوت سنه گذشته پرداخته شده و برای برج آتی هم بهمان نسبت خواهد بود . این مسئله خاطر مجلس محترم را کاملاً تأمین می کند که اضافه پرداخته نخواهد شد و آنچه پرداخته میشود عبارتست از معادل همان بودجه برج حوت سال گذشته و مخصوصاً نسبت بمسائل ضروری و فوری بسا می شود که مخارجی از بابت برج گذشته که تور بوده است و هنوز اجازه پرداختش داده نشده معطل مانده است الان هم در درج جوزه استیم ممکن است تا بودجه تفصیلی بگذرد بیک مخارجی بر بخوریم و در همه ما هو هر چند روزی ممکن است برای اینکه بودجه های تفصیلی نگذشته است محتاج بیک چنین تقاضائی بشویم باین جهت است که اجالا

یک چنین تقاضائی شده بودجه های تفصیلی هم تقدیم شده است و بقیه هم تقدیم میشود البته کمیسیون بودجه هم کمال مراقت را دارند که این بودجه ها زودتر بگذرد دولت هر روز محتاج بتکرار این قبیل تقاضا ها نباشد .

رئیس - آقای اخگر مخالفند ؟

اخگر - بلی بنده با طریقه که در این لایحه تکرار یافته است مخالفم برای اینکه دلیل می آورند .

که حالا اول برج جوزه است و هنوز بودجه ها تصویب نشده است در صورتیکه همین امروز یکی از بودجه های تفصیلی را بمجلس تقدیم میکنند و موافق قانون اساسی باید سه ماه با آخر سال قبل مانده بودجه های تفصیلی را تقدیم بکنند بنده نمیدانم چرا وزارت مالبه قبل از اینکه سال تمام شود بودجه هارا تدوین و حاضر نکرده است که کمیسیون بودجه هم زودتر شروع بکند و بودجه ها را تمام کند و اگر باین ترتیب بگذرد ممکن است دو ماه سه ماه دیگر یک بودجه دیگر بیآورند با اظهار کنند یک دوازدهم دو دوازدهم دیگر لازم است و تقاضای فوریت بکنند

رئیس - حاج عز الممالک (اجازه)

حاج عز الممالک - امروز هم برج جوزه است و دو سه ماه با آخر سال مانده مجلس شورای ملی متعقد نبوده است که مصلحت بودجه خودش را مطابق قانون که اظهار کردند تقدیم کنند .

مجلس نبوده است که تقدیم کند . البته آقایان تصدیق میفرمایند که بعضی مخارج ضروریست که اگر مجلس شورای ملی بوقوع تصویب نکند عدم پرداخت آنها باعث عکس عایدات میشود تنها وزارت مالبه نیست که اینجا مثل آورده شده است از بابت مأمورین مالیات غیر مستقیم و غیره تنها مخارج قسمتی مخارج قشون خود را بخارج قسمتی است که میدانیم اگر موقع حقوق سرباز را ندهند که قسمت عمده راجع به معاش یونسبه آنها است آنوقت معلوم است حال سرباز خواهد بود .

باز هم وزارتخانه های دیگر را میشود مثل آورد مثل وزارت فوائد عامه اگر خرج راه آهن تیریز با بیله نازار پرداخت شود بموجب چه قانون وزارت مالبه میتواند اجازه بدهد که سوخت این راه آهن را بپردازند ؟

این یک قبیل مخارجی است که حتی وقتی است و اگر ما اجازه ندهیم بایاید بگوئیم تمام ادارات تعطیل کند . همین طور بمانند یا اینکه ناچار بر خلاف قانون این مخارج میشود که نباید همچو چیزی را اقرار کرد .

البته نباید بدون رأی مجلس شورای ملی هیچ خرجی نکنند و

حالا که بنده این عرش را بنشینم راه آهن حرکت نمیکند و سوخت هم مصرف میشود پس خوبست که ما بنوع رای بدیم و نگذاریم که بدون رای مجلس شورای ملی یک مختارنجی یا جبار شود این پیشنهاد خوبی است برای اینکه حقوقها پرداخته میشود از روی سند ماضیه و آن متاثر هم که حذف شده بنفع دولت ضبط میشود تا زمانی که بودجه جدید از مجلس بگذرد .

اضافه حقوقی که با ادارات نمیشود پرداخت برای اینکه مجلس شورای ملی آنرا تصویب نکرده پس یک صرفه جوئی هم از برای مملکت داده و بقفیده بنده اگر رای بدیم در حقیقت امر تعطیل تمام وزارتخانه ها و ادارات کرده ایم و متاسف میدانم که مجلس شورای ملی مسافعت نماید بقوربت این پیشنهاد رای بدهند .

رئیس - آقای منتهد السلطنه . (اجازه)

منتهد السلطنه (بنده با فوریتش متاخر ولی با اصل موضوع لایحه موافقت اجازه میفرمائید؟)

رئیس - بفرمائید

منتهد السلطنه - با اصل موضوع لایحه موافقم که یک دوازدهم یا دوازدهم اجازه برای مخارج برج تور و جوزا داده شود ولی با فوریت لایحه مخالفم برای این است که عقیده دارم این لایحه بگسیبوند بودجه مراجعه بشود که دو آنجا مذاکرات و معالمانی بنمایند و برای جلسه آتی جزو دستور بشود .

رئیس - آقای مشاور اعظم . (اجازه)

مشاور اعظم - بنده مؤافقم و گمان نمیکند که باید با این پیشنهاد وزارت مالیه موافقت کرد دلیل این است که این تقاضای که کرده اند در حدود بودجه مصوبه بار سال است و قبلاً در مجلس شورای ملی مطابق بودجه های دیگری رسیده است و مطالعه شده است نمایندگان نظر خاصی با تصویب بودجه سینه ماضیه ندارند و اگر نظریاتی باشد راجع بقسمنهای اضافی است بنا بر این دلیل ندارد که دولت را معطل بگذاریم و حواجج او را انجام ندهیم و مناسب است که همین امروز این مسئله مطرح شود و آقایان نمایندگان موافقت خود را اظهار کنند که دولت کارهایش براه بیفتد و معطل نماند .

رئیس مذاکرات نسبت بقوربت کافی است یا کافی نیست؟

(بعضی از نمایندگان - کافی است) جمعی دیگر کافی نیست)

حائری زاده - اجازه میفرمائید .

رئیس بفرمائید .

حائری زاده - اصلاً آقایان موافقین یک فرمایشاتی فرمودند که هیچ موقع نداشت میفرمایند چرخهای مملکت فلج میشود

و خط آهن کجا چطور میشود قشون گرسنه میانند در قانون اساسی نوشته اند که بودجه باید ششماه یا آخر سال مانده اول میزان تقدیم مجلس شود که برای اول خذل از مجلس گذشته باشد میفرماید مجلس نبوده دولت که بوده است پس دولت خود بعد بودجهایش را تهیه کرده باشد و روی که مجلسی رسمی شد تمام بودجه ها را تقدیم مجلس شورای ملی کنند که آقایان نمایندگان بی کار نمانند و بگفته تعطیل بکنیم و حقوقها پرداخته شود . آن یک دوازدهم که مجلس تصویب کرده و دیروز یک عده مملکتی آمده بودند که هنوز حقوق حملشان داده نشده است سایر ادارات را من اطلاع دارم ولی مملکت شکیات میکردند که حقوق برج حمل را بمانده دولت و دولت نمیکنند که لواجی را از مخارج طبیعی خودش هم خارج کند و نگذارند که بگسیبوند بودجه هم برود و در مخارج کور کورانه رای بدیم خوب بود دولت عوض این وقت خود را صرف تهیه پول بکند و برج حمل را که مجلس تصویب کرده بریزد بعد دوباره بیاید و تقاضای یک دوازدهم دیگر بکنند و بالاخره بنده به فوریتش کاملاً مخالفم معتقدم که برود بگسیبوند و کمیسیون هم اصلاحاتی در طرز لایحه در نظر بگیرد آن وقت بیاید در مجلس و موافقین رای بدهند .

معاون وزارت مالیه - گمان میکنم باشرحیکه آقای حاج عزالمالک فرموده محتاج بشکرار مطلب نباشد حاج آقا اسمعیل بلند تر بفرمائید نیستونیم

معاون وزارت مالیه - آقای حاج عزالمالک بشرحی اظهار فرمودند که تکرار شرا بنده لازم نمیدانم اینکه آقای حائری زاده فرمودند که حقوق برج حمل مملکت پرداخته نشده است منحصر بمعارف نیست شاید بعضی از وزارتخانه ها هم باشد که هنوز پرداخته نشده و لیکن حواله اوراق درخواست تدریجاً نسبت بقولی که تهیه شده است فرستاده شده است و تدریجاً پرداخته میشود ولیکن این اجازه که خواسته شده است برای برج تور و مابعد نباید معطل بماند برای اینکه پول تهیه شود البته وزارت مالیه تکلیف دارد که پول تهیه کند و حقوق را در موقع خودش بریزد و وزارت مالیه خصوصاً خیلی توجه دارد که حقوقها پرداخته شود تا وقتی که بودجه های تصبیبی هم تصویب شود این مسئله کاملاً مورد دقت وزارت مالیه است و همین جهت کمیسیون بودجه متوالیاً منتقد است و وزارت مالیه هم تقدیم شده است بقیمه تقدیم می شود لیکن وزارت مالیه علیالوجه نسبت بصارف خیلی قوری اعم از اینکه بعضی کارها مربوط بقود وزارت مالیه باشد یا نباشد پاسپر وزارتخانه ها که مخارجش مسلم است ناچار است از اینکه

اجازه درست داشته باشد و در موقع خودش بریزد و مسلم است نظر بانکه همیشه هم پول باندازه کفایت نبوده است از برای اینکه حقوق تمام وزارتخانه ها را آنآبیرازند بعضی مخارج تأخیر شده ولی حتی الامکان رعایت میشود که آنچه پرداخته میشود از مخارج ضروری و فوریه اولیه باشد و پس از آن نسبت بصارف مخارج پرداخته شود بنابراین تقاضا میکنم نسبت با اجازه صدور یک دوازدهم اشکالی نشود برای اینکه مشکلات برای پرداخت مخارج خیلی فوری پیش نیاید و اسباب زحمت نشود در صورتی که بگسیبوند برود و از شور بگذرد متنگ است چند روزی طول بکشد و مخارجی که امروز فوریتش مسلم است آنهم در عهده تأخیر بیفتد .

رئیس - چون چند نفر از آقایان اظهار میدارند که این پیشنهاد درست معلوم نشد چیست دوباره قرائت می شود که ملتفت بشوند :

(مجدداً شرح سابق قرائت شد)

کفیل وزارت داخله بنده هیچ وجهی مخالفی در این پیشنهاد که کرده اند نمیتوانم تصور کنم که از چه راه است یکی از بهترین مواقعی که مجلس شورای ملی میتواند سلطنت خودش را نسبت باصل و شروطیت محرز کند این موقع است که دولت خود سربانه روی جهت نتواند یک مخارجی را که هنوز بودجه آن بمجلس شورای ملی نیامده است بریزد بودجه تصبیبی اینطور که اعتراض میکنند که چرا بمجلس نیامده است تصور میکنم در خارج اینطور گفته شود که در این موضوع یک غفلتهائی شده است . خیر غفلت نشده است . برای اینکه بودجه های که امسال تهیه میشود برخلاف بودجه های سینه گذشته است . بودجه های امسال باید تطبیق با قانون استخدام بشود . وقتی که تطبیق میشود با قانون البته برای وزارتخانه ها یک اضافاتی منظور میشود و قتیکه اضافات منظور شد اینها جمع میشود و نسبت بصارف یک سنگینی هائی در بودجه ملاحظه میشود این است که وزارت مالیه نمیتواند آنها را آنطوریکه تقاضا کرده اند بودجه ها شان را منظم کرده اند . بمجلس بیاید و تدوین جهت بر بودجه چندین دفعه نوشته میشود و وزارت مالیه میرود در هیئت دولت هم مطرح میشود چون توافق نظر حاصل نمیشود نتیجه میخواستند یک طوری باشد که وقتی مجلس میآید دیگر چنین اعتباراتی که علاوه بر عایدات مملکت باشد تقاضا نکنند و این جهت است که بودجه ها یکی بعد از دیگری تقدیم مجلس میشود نه اینکه غفلت شده باشد مثل اینکه یکی دو فقره تقدیم شده است و یکی دو فقره هم وزارت مالیه فرستاده شده است مثلا بودجه وزارت داخله وزارت مالیه فرستاده شده است و عتقیر بمجلس خواهد آمد اما اینکه اینجا مینویسید اینها راجع به واجب نیست که آقای حائری زاده میفرماید حقوق برج حمل را در صورتیکه مجلس شورای ملی

بگذارد و از هم تصویب نموده هنوز دولت نپرداخته است جواب ایشان را آقای معاون وزارت مالیه فرموده اند که چون اول سال است و در حقوق کلبه ادارات را نیز فالوه از این جهت بتعویق افتاد این پیشنهاد امروز فقط نسبت بصارف ضروریست و بنده متوالیاً در وزارت خارجه خود مثلثی عرض کنم . ما بیلیس روزی یک مملکتی یک مملکتی و نیم نان هر نفری میدیم غنی آنرا بعد از این حقوق بیلیس محسوب میدارند . اگر امروز اجازه دهند که بیلیس نان داده شود البته این بیلیس نمیتواند کار کند و وظیفه خود را انجام دهد . این تقاضائی که شده است بقفیده بنده کاملاً مشروع است و مجلس هم باید تصویب کند و اینکه میگویند باشد از برای جلسات دیگر بتعویق میافتد . . .

رئیس - بعضی از نمایندگان بطور همهجه (کلمه باید گددام است)

رئیس - آقای سردار معظم پیشنهاد فرمودید ولی بالقول مذاکراتی که میشود راجع بقوربت و عدم فوریت است . سردار معظم - یکی است .

رئیس - این پیشنهاد راجع باین مسئله نیست . (پیشنهاد آقای سردار معظم شرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که پیشنهاد وزارت مالیه فقط شامل تور و جوزا شود عبدالحمید .

سردار معظم خراسانی - همه موافقت رئیس - این مربوط بقوربت نیست .

آقای ارباب کبیر سرور (اجازه)

ارباب کبیر سرور - بنده تصور میکنم آقایانی که اظهار کردند صلاح در این است بگسیبوند بودجه برود از روی خیلی ملاحظاتی بود که بصره دولت هم تمام می شد . در کمیسیون بودجه که بندهم افتخار عضویتش را دارم یک ملاحظاتی است که بدون این که این پیشنهاد به کمیسیون بیاید تصور میکنم اقلاعضاء کمیسیون نتوانند رای بدهند (گفته شد صحیح است)

وزارت مالیه لازم بود اقلاً اگر هیچ کدام را بیش بینی ننگردد وقتی که کمیسیون بودجه بودجه تفصیلی وزارت مالیه را میخواست راجع بسنوات بیش بدهد که یک قسمت کارهای کمیسیون بودجه بشرفت کرده باشد منافعات هر چه خواسته است کمتر موفق شده است باین که نتیجه بگیرد وقتی که وارد در بودجه امیال میشود می بینم یک اصطلاح یک میلیون و غریبه کیسرات و با اصطلاح دیگر دو میلیون کسر است و باید معلوم کنند که چرا کسب است . این جا می گویند مخارج

نیگد و از هم تصویب نموده هنوز دولت نپرداخته است جواب ایشان را آقای معاون وزارت مالیه فرموده اند که چون اول سال است و در حقوق کلبه ادارات را نیز فالوه از این جهت بتعویق افتاد این پیشنهاد امروز فقط نسبت بصارف ضروریست و بنده متوالیاً در وزارت خارجه خود مثلثی عرض کنم . ما بیلیس روزی یک مملکتی یک مملکتی و نیم نان هر نفری میدیم غنی آنرا بعد از این حقوق بیلیس محسوب میدارند . اگر امروز اجازه دهند که بیلیس نان داده شود البته این بیلیس نمیتواند کار کند و وظیفه خود را انجام دهد . این تقاضائی که شده است بقفیده بنده کاملاً مشروع است و مجلس هم باید تصویب کند و اینکه میگویند باشد از برای جلسات دیگر بتعویق میافتد . . .

رئیس - بعضی از نمایندگان بطور همهجه (کلمه باید گددام است)

رئیس - آقای سردار معظم پیشنهاد فرمودید ولی بالقول مذاکراتی که میشود راجع بقوربت و عدم فوریت است . سردار معظم - یکی است .

رئیس - این پیشنهاد راجع باین مسئله نیست . (پیشنهاد آقای سردار معظم شرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که پیشنهاد وزارت مالیه فقط شامل تور و جوزا شود عبدالحمید .

سردار معظم خراسانی - همه موافقت رئیس - این مربوط بقوربت نیست .

آقای ارباب کبیر سرور (اجازه)

ارباب کبیر سرور - بنده تصور میکنم آقایانی که اظهار کردند صلاح در این است بگسیبوند بودجه برود از روی خیلی ملاحظاتی بود که بصره دولت هم تمام می شد . در کمیسیون بودجه که بندهم افتخار عضویتش را دارم یک ملاحظاتی است که بدون این که این پیشنهاد به کمیسیون بیاید تصور میکنم اقلاعضاء کمیسیون نتوانند رای بدهند (گفته شد صحیح است)

وزارت مالیه لازم بود اقلاً اگر هیچ کدام را بیش بینی ننگردد وقتی که کمیسیون بودجه بودجه تفصیلی وزارت مالیه را میخواست راجع بسنوات بیش بدهد که یک قسمت کارهای کمیسیون بودجه بشرفت کرده باشد منافعات هر چه خواسته است کمتر موفق شده است باین که نتیجه بگیرد وقتی که وارد در بودجه امیال میشود می بینم یک اصطلاح یک میلیون و غریبه کیسرات و با اصطلاح دیگر دو میلیون کسر است و باید معلوم کنند که چرا کسب است . این جا می گویند مخارج

نیگد و از هم تصویب نموده هنوز دولت نپرداخته است جواب ایشان را آقای معاون وزارت مالیه فرموده اند که چون اول سال است و در حقوق کلبه ادارات را نیز فالوه از این جهت بتعویق افتاد این پیشنهاد امروز فقط نسبت بصارف ضروریست و بنده متوالیاً در وزارت خارجه خود مثلثی عرض کنم . ما بیلیس روزی یک مملکتی یک مملکتی و نیم نان هر نفری میدیم غنی آنرا بعد از این حقوق بیلیس محسوب میدارند . اگر امروز اجازه دهند که بیلیس نان داده شود البته این بیلیس نمیتواند کار کند و وظیفه خود را انجام دهد . این تقاضائی که شده است بقفیده بنده کاملاً مشروع است و مجلس هم باید تصویب کند و اینکه میگویند باشد از برای جلسات دیگر بتعویق میافتد . . .

رئیس - بعضی از نمایندگان بطور همهجه (کلمه باید گددام است)

رئیس - آقای سردار معظم پیشنهاد فرمودید ولی بالقول مذاکراتی که میشود راجع بقوربت و عدم فوریت است . سردار معظم - یکی است .

رئیس - این پیشنهاد راجع باین مسئله نیست . (پیشنهاد آقای سردار معظم شرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که پیشنهاد وزارت مالیه فقط شامل تور و جوزا شود عبدالحمید .

سردار معظم خراسانی - همه موافقت رئیس - این مربوط بقوربت نیست .

آقای ارباب کبیر سرور (اجازه)

ارباب کبیر سرور - بنده تصور میکنم آقایانی که اظهار کردند صلاح در این است بگسیبوند بودجه برود از روی خیلی ملاحظاتی بود که بصره دولت هم تمام می شد . در کمیسیون بودجه که بندهم افتخار عضویتش را دارم یک ملاحظاتی است که بدون این که این پیشنهاد به کمیسیون بیاید تصور میکنم اقلاعضاء کمیسیون نتوانند رای بدهند (گفته شد صحیح است)

وزارت مالیه لازم بود اقلاً اگر هیچ کدام را بیش بینی ننگردد وقتی که کمیسیون بودجه بودجه تفصیلی وزارت مالیه را میخواست راجع بسنوات بیش بدهد که یک قسمت کارهای کمیسیون بودجه بشرفت کرده باشد منافعات هر چه خواسته است کمتر موفق شده است باین که نتیجه بگیرد وقتی که وارد در بودجه امیال میشود می بینم یک اصطلاح یک میلیون و غریبه کیسرات و با اصطلاح دیگر دو میلیون کسر است و باید معلوم کنند که چرا کسب است . این جا می گویند مخارج

نیگد و از هم تصویب نموده هنوز دولت نپرداخته است جواب ایشان را آقای معاون وزارت مالیه فرموده اند که چون اول سال است و در حقوق کلبه ادارات را نیز فالوه از این جهت بتعویق افتاد این پیشنهاد امروز فقط نسبت بصارف ضروریست و بنده متوالیاً در وزارت خارجه خود مثلثی عرض کنم . ما بیلیس روزی یک مملکتی یک مملکتی و نیم نان هر نفری میدیم غنی آنرا بعد از این حقوق بیلیس محسوب میدارند . اگر امروز اجازه دهند که بیلیس نان داده شود البته این بیلیس نمیتواند کار کند و وظیفه خود را انجام دهد . این تقاضائی که شده است بقفیده بنده کاملاً مشروع است و مجلس هم باید تصویب کند و اینکه میگویند باشد از برای جلسات دیگر بتعویق میافتد . . .

رئیس - بعضی از نمایندگان بطور همهجه (کلمه باید گددام است)

رئیس - آقای سردار معظم پیشنهاد فرمودید ولی بالقول مذاکراتی که میشود راجع بقوربت و عدم فوریت است . سردار معظم - یکی است .

رئیس - این پیشنهاد راجع باین مسئله نیست . (پیشنهاد آقای سردار معظم شرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که پیشنهاد وزارت مالیه فقط شامل تور و جوزا شود عبدالحمید .

سردار معظم خراسانی - همه موافقت رئیس - این مربوط بقوربت نیست .

آقای ارباب کبیر سرور (اجازه)

ارباب کبیر سرور - بنده تصور میکنم آقایانی که اظهار کردند صلاح در این است بگسیبوند بودجه برود از روی خیلی ملاحظاتی بود که بصره دولت هم تمام می شد . در کمیسیون بودجه که بندهم افتخار عضویتش را دارم یک ملاحظاتی است که بدون این که این پیشنهاد به کمیسیون بیاید تصور میکنم اقلاعضاء کمیسیون نتوانند رای بدهند (گفته شد صحیح است)

وزارت مالیه لازم بود اقلاً اگر هیچ کدام را بیش بینی ننگردد وقتی که کمیسیون بودجه بودجه تفصیلی وزارت مالیه را میخواست راجع بسنوات بیش بدهد که یک قسمت کارهای کمیسیون بودجه بشرفت کرده باشد منافعات هر چه خواسته است کمتر موفق شده است باین که نتیجه بگیرد وقتی که وارد در بودجه امیال میشود می بینم یک اصطلاح یک میلیون و غریبه کیسرات و با اصطلاح دیگر دو میلیون کسر است و باید معلوم کنند که چرا کسب است . این جا می گویند مخارج

نیگد و از هم تصویب نموده هنوز دولت نپرداخته است جواب ایشان را آقای معاون وزارت مالیه فرموده اند که چون اول سال است و در حقوق کلبه ادارات را نیز فالوه از این جهت بتعویق افتاد این پیشنهاد امروز فقط نسبت بصارف ضروریست و بنده متوالیاً در وزارت خارجه خود مثلثی عرض کنم . ما بیلیس روزی یک مملکتی یک مملکتی و نیم نان هر نفری میدیم غنی آنرا بعد از این حقوق بیلیس محسوب میدارند . اگر امروز اجازه دهند که بیلیس نان داده شود البته این بیلیس نمیتواند کار کند و وظیفه خود را انجام دهد . این تقاضائی که شده است بقفیده بنده کاملاً مشروع است و مجلس هم باید تصویب کند و اینکه میگویند باشد از برای جلسات دیگر بتعویق میافتد . . .

رئیس - بعضی از نمایندگان بطور همهجه (کلمه باید گددام است)

رئیس - آقای سردار معظم پیشنهاد فرمودید ولی بالقول مذاکراتی که میشود راجع بقوربت و عدم فوریت است . سردار معظم - یکی است .

رئیس - این پیشنهاد راجع باین مسئله نیست . (پیشنهاد آقای سردار معظم شرح آتی قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که پیشنهاد وزارت مالیه فقط شامل تور و جوزا شود عبدالحمید .

سردار معظم خراسانی - همه موافقت رئیس - این مربوط بقوربت نیست .

آقای ارباب کبیر سرور (اجازه)

ارباب کبیر سرور - بنده تصور میکنم آقایانی که اظهار کردند صلاح در این است بگسیبوند بودجه برود از روی خیلی ملاحظاتی بود که بصره دولت هم تمام می شد . در کمیسیون بودجه که بندهم افتخار عضویتش را دارم یک ملاحظاتی است که بدون این که این پیشنهاد به کمیسیون بیاید تصور میکنم اقلاعضاء کمیسیون نتوانند رای بدهند (گفته شد صحیح است)

وزارت مالیه لازم بود اقلاً اگر هیچ کدام را بیش بینی ننگردد وقتی که کمیسیون بودجه بودجه تفصیلی وزارت مالیه را میخواست راجع بسنوات بیش بدهد که یک قسمت کارهای کمیسیون بودجه بشرفت کرده باشد منافعات هر چه خواسته است کمتر موفق شده است باین که نتیجه بگیرد وقتی که وارد در بودجه امیال میشود می بینم یک اصطلاح یک میلیون و غریبه کیسرات و با اصطلاح دیگر دو میلیون کسر است و باید معلوم کنند که چرا کسب است . این جا می گویند مخارج

قانونی سجل احوال را تقدیم مجلس شورای ملی می‌کنم . . .

این لایحه باینکه در مقدمه خیلی بطور ساده نوشته شده است محتوی تقریباً بیست و هفت ماده است و قبل از اینکه برود بکمیسیون خاطر آقایان را مسبوق کنم که خیلی سهل الاجراست و از برای دوات گذشته از این که خیلی منافع دارد هیچ وجه ضرر بودجه هم ندارد تقدیم می‌کنم رئیس بکجا باید مراجعه کرده مدرس بکمیسیون داخله دست غیب ستوالی از وزارت نماید عامه دارم اجازه میفرمایند؟ رئیس تکلیف این لایحه تمام بشود بعد آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده عقیده ام این است که بکمیسیون داخله مراجعه بشود برای اینکه مأمور اجرایش بلدی و نظمی است .

رئیس آقای سردار معظم (اجازه)

سردار معظم - بعقیده بنده یکی از لواجی است که باید بشعب رجوع بشود تا در آنجا ابتداء در اصل لایحه یک تبادل نظری بشود و تصور می‌کنم که در خود شعب هم تصمیم گرفته شود که بگذازد کمیسیون رجوع بشود چون یک قسمتش مربوط بکمیسیون داخله است یک قسمتش راجع بکمیسیون عدلیه است و جنبه مشترک دارد باید برود بشعب (بعضی از نمایندگان صحیح است) رئیس آقای اشگر (اجازه)

اشگر - بنده موافقم با آقای سردار معظم رئیس عقیده آقای آقا سید یعقوب این بود که برود بکمیسیون داخله آقا سید یعقوب جواب آقای سردار معظم را بریزد اینجا دادم حالا یک فرمایشاتی کردند که مخالف بود با این حرفها . . . (صدای زنگ امر بسکوت) رئیس - صدای می‌گیریم به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب که مراجعه شود به کمیسیون داخله آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - نسبت به کمیسیونهای موجود دیگر پیشنهادی نیست پس بالطبع می‌رود بشعب آقایان از آقای وزیر معارف ستوالی دارند؟ داور - بله رئیس - بفرمایند داور - سوال بنده راجع بود به مدرسه صنایع مستظرفه مدرسه صنایع مستظرفه در تحت ریاست آقای کمال الملک است که گمان می‌کنم تصدیق همه آقایان یکی از وجودهای نادر این مملکت است در این مملکت یک

خدماتی کرده که ما باید تقدیس کنیم در این اواخر شنیده‌ام که یک اشکالی برای شخص ایشان پیش آمده است و تصور می‌کنم همه آقایان نمایندگان موافق باشند که نباید گذاشت یک وجودی مثل آقای کمال الملک بعد از زحمانی که کشیده‌اند موجب تأثرشان فراهم بیاید خواستم به بینم که آقای وزیر معارف در این خصوص چه اقدامی کرده‌اند؟ وزیر معارف - با شرحی که آقای داور در مراتب علم و هنرهای کمال الملک بیان فرمودند بنده هم شخصاً وهم از طرف وزارت معارف کاملاً موافق و همراه هستم البته همه آقایان میدانند که آقای کمال الملک استمداد فطری خود را باجه زحمات و چه نداد کارهایی باتمام مکسبات عالیته آراسته اند و در این مدت چه زحمانی را متحمل شده اند تا این که این مدرسه باین پایه عالی رسیده (با فقدان وسایل لازم برای حفظ آن) البته این قبیل اشخاصی که صاحب این هنر عالی هستند حساس می‌شوند اگر حساس نباشند تا از قلم ایشان این بدایع صنعت هم تراوش نمی‌کرد . در چند سال قبل بهین ملاحظه یعنی برای حفظ مقام ایشان و اعتبار ایشان یک فرماتی صادر شده است که ایشان را معارف و وزارت صنایع مستظرفه کرده اند چون اجرای این فرمان مخالفتی با قانون اداره معارف دارد از طرف مایه یک مشکلاتی حقا پیش آمد بنده برای رفع آن مشکلات در همین چند روز دوسه ماده الحاقیه بقانون اداری وزارت معارف پیشنهاد خواهم کرد و البته اگر آقایان تصویب کردند رفع همه جور دلتنگیهای ایشان میشود و مشغول کار خودشان خواهند شد. رئیس - آقای داور (اجازه)

داور - بنده تشکر می‌کنم از نظر موافقتی که آقای وزیر معارف فرمودند یک ستوال دیگر که بنده دارم راجع است بمعلمین در مجلس چهارم قانون استخدام کشوری تصویب شد و در همان وقت مجلس یک قانون استخدامی از برای معلمین بوسیله کمیسیون مخصوص تعیین کرد این مسئله نشان میداد که نظر مجلس اینست که برای معلمین یک قانون استخدامی غیر از قانون استخدام کشوری باید تهیه کند .

با وجود اینکه این رویه و رفتار مجلس نشان میداد که قانون استخدام کشوری شامل معلمین نیست در وزارت معارف یک اشکالاتی از طرف وزارت مایه در این موضوع شد معلمین را مشمول قانون استخدام کشوری بنمایند و کتترات کنند و اسباب زحمت غالب معلمین از این حیث فراهم می‌شد بعد وقتی که مجلس مفتوح شد مخصوصاً وقتی که دولت پروگرام خودش را بمجلس تقدیم کرد در آن پروگرام نوشته بود (تهیه و تقدیم پیشنهاد

راجع بقانون استخدام معلمین) بنده تصور می‌کنم که جای هیچ شبهه‌ای ماند . برای اینکه هم مجلس چهارم معلمین را از این قانون مستثنا کرده بود و هم دولت خودش تصور کرده بود که یک قانون استخدام جداگانه برای معلمین باید وضع کرد . در این صورت نباید همان اشکالات سابق را تعقیب کرد و معلمین را در زحمت انداخت با اینحال باینکه می‌شود که اقداماتی شده و اسباب زحمت معلمین را فراهم می‌آورند می‌خواهم به بینم در این خصوص وزارت معارف چه نظریاتی دارند؟ وزیر معارف - همانطور که نماینده محترم اظهار فرمودند در موقع وضع قانون کشوری این مطلب خاطر نشان اغلب شده بود که برای معلمین باید یک قانون دیگری مدون شود و آن قانون هم تدوین شده است و تا دوسه روز دیگر تقدیم مجلس خواهد شد و آن مشکلاتی که ایشان متذکر شدند در اول سال پیش آمد و تقاضای کتترات و غیره میشد و اسباب زحمت آقایان معلمین می‌شد ولی تا اندازت وضع شد و حقوق برج حل آنها هم تأدی شده بدون اشکالی پیش بیاید .

سهام السلطان - بنده ستوالی از وزارت مایه داشتم . رئیس - تذکر دادم آید . سهام السلطان - بله بله . رئیس - بفرمایند . سهام السلطان - در چهار پنج ماه قبل که بنده در عراق بودم اداره مایه برای اینکه مالیاتی از جهت مالیات غیر مستقیم بر عاید ایشان بیفزایند یک ترتیبی جدید معمول کرده بودند یعنی در هر روزی یک مقداری تریاک باندروول شده بهر قهوه‌خانه تقسیم میکردند . این تریاک را مأمورین مایه هر روز صبح بصبح میری به قهوه‌خانهها و تحویل بقهوهچی میکنند و پول آنرا همان قیمت معمولی از قهوهچها میگیرند در صورتیکه تصدیق میفرمایند مخارج گذرانان در روز منحصر است بیک منابع جزئی که عایدشان بشود و این تریاک که با آنها تحویل میشود چون چندان مصرفی ندارند میچورند که یک مبلغی کسر بکنند و باشخاص بفرشند و پول آنرا بوزاد مایه بدهند - همانوقت آنها آمدند شکایت کردند و من اظهاری کردم اداره مایه متعذر به بعضی عذر باشد که چون وزارت مایه تکثیر عایدات را خواسته ما هم تکثیر عایدات این تریاکها را تقسیم می‌کنیم این بود که آنها توسط بند یک شرحی بوزارت مایه نوشتند و تقریباً چهار پنج ماه است که شکایاتی بوزارت مایه شده است ولی نتیجه گرفته نشده است و اساعه هم این تریاک را بقهوهچها تبدیل میکنند و این پول را میگیرند در صورتیکه گمان می‌کنم هیچ جای نظامنامه اداره تجدید و هیچ جای قانون این حق را بوزارت مایه نداده است میخواستیم به بینم از روی چه قاعده این ترتیب مجری شده و بعد از این هم از این قبیل عملیات مایه جلوگیری می‌کنند یا نه ؟

معاون وزارت مایه - مسئله تجدید تریاک بطور کلی فی نفسه یک امری است که خودش بخودی خود مشکلاتی تولید می‌کند زیرا جنس یک جنسی است قابل قیاس و جلوه‌گیری از قیاس آیه نهایت اشکال را دارد کلیه نظامات و مقرراتی که بنظر اداره میرسد در صدد است آنها را تدوین نموده و برای جلوگیری از قاچاق معمول دارد و وزارت مایه هم فلسفه این را کاملاد نظر دارد و مقصودشان این نخواهد بود که در جلوگیری از قاچاق نتیجه از دیداد مصرف بشود بلکه مقصود تجدید و حتی الامکان کم کردن است ولی علی العجابه آن مقداری که مصرف میشود بطور قاچاق معلوم است که این در مقابل عوارضی است که بآن تعلق گرفته و این مسئله تعلق یک ضرری بدولت وارد می‌آورد و باید جلوگیری کرد و برای اینکار اصولاً بموجب یک نظام نامه که برای این قبیل چیزها و در وزارت مایه معمول است یک عملیاتی می‌کنند گاهی اتفاق میافتد در ضمن عمل یک چیزهای بنظر میرسد که وزارت مایه برای رفع قاچاق داشته است یک تدابیری از یک قطعه نظری اعمال بشود که بشکل دیگری نتیجه بدهد ولی در هر صورت منظور وزارت مایه بطور کلی همین است که عرض می‌کنم من جمله یکی این است که بطور کلی در ولایات مخصوصاً دردهات و قصبات بخصوص در قهوه خانه ها غالباً تریاک که مصرف میشود آن تریاک قاچاق است .

و مأمورینی از طرف اداره برای این معین شده است که تریاک بدون باندروول در دست کسی نباشد مخصوصاً در قهوه‌خانهها تقشبات شده و تریاک بدون باندروول در آنجا زیاد دیده شده است و وزارت مایه ناچار شده است که مآخذ کار را بدست بیاورد و بیشتر دیده شده است که مآخذ این کار خود قهوهچها هستند .

خودشان عامل قاچاق هستند مأمورین مایه بهتر دانسته اند که قهوه چی را مکلف بکنند تا تریاک بدون باندروول خودشان بیاورند در اداره باندروول کنند و بصرف برسانند با اینکه معادل مقداری که میگویند در آن قهوه خانه مصرف می‌شود تقاضا کنند مأمورین مایه تریاک با باندروول آنها بدهند زیرا که در حال یک مقداری تریاک بدیخانه مصرف می‌شود حالا که مصرف میشود و ترتیب دیگری هم بمیان نیامده است که از میان برود ناچار باید سعی کرد که باندروول مصرف نشود این کار در اغلب اوقات هم اجرا شده و بیشتر هم کرده است و احضاریه که در دست دارند توانسته‌اند مقداری از قاچاق را جلوگیری کنند منتهی این است قهوهچها و کسانی که بموجب تقاضای خودشان تریاک با آنها می‌دهند برای

اینکه فرار کنند از این طریق که اتخاذ شده است و تریاک بدون باندروول مصرف بکنند یک شکایت هائی میکنند و ممکن است این شکایات موارد عیدیه هم در خود وزارت خانه داشته باشد و در اغلب موارد تعقیب شده است معلوم شده است که قهوه چی‌ها برای اینکه تریاک خودش را بصرف برساند میخورد خودش را از این طریق که اتخاذ شده خلاص بکنند بنده شبهه ندارم از اینکه ممکن است در مملکتی نسبت باین قبیل کارها مخصوصاً این قبیل چیزها که خیلی ذوق است و تقشبات خیلی مشکل است اتفاق بیفتد که در یکی دو مورد یک سوء ترتیبی هم از طرف مأمورین مایه واقع شده و البته حتی المقدور باید جلوگیری شود و اصولاً منظور اصلی وزارت مایه از این طریق این بوده است که یک قانون و یک نظام نامه تدوین کند و یک طریق اتخاذ کند که جلوگیری از قاچاق میشود و مخصوصاً در این اواخر که در این موضوع مذاکره شده است مراقبت شود که مبادا تریاک را در یک نقطه یک مأموری بخواند یک قهوهچی تحویل کند والا اساساً نظر وزارت مایه معین بوده است و امیدواریم با ترتیباتی که در کار تریاک و تجدید در نظر است و در تحت مطالعه است عنقریب تقدیم مجلس بشود و رفع این طور شکایات و مشکلات را بکنند این شکایات بخصوص که بنمایند معترم شده است بنده نمی‌خواهم تکذیب کنم ولی اصولاً از فراری است که عرض کردم .

سهام السلطان - جوابی که آقای فرزند فرمودند بعقیده بنده هیچ جواب سوال بنده نبود بجهت اینکه یک شرحی را آقای سهام السلطان اظهار فرمودند در موقعی که قانون تجدید تریاک می‌گذشت پشت تریاک بدهند - برای اینکه جواب آنجا شنیده نمی‌شود این سوال بنده هم راجع به همین مطلب است که یکی از قهوهچها را آقای سهام السلطان اظهار فرمودند که از قاچاق جلوگیری کند هیچ کس هم مانع نیست که از قاچاق جلوگیری شود لیکن بنده سوال کردم که چه مناسب و مطابق کدام ماده قانون اگر نه چهار نفر در قهوه خانه تریاک بکشند مجبورند از قهوهچی تریاک بگیرند خودشان میتوانند تریاک بیاورند در آنجا بکشند و البته اگر مایه باید از آنها جلوگیری کند و مطابق قانون با آنها رفتار نمایند و بلاول در تمام این ولایات دیده ایم که چه قدر هم علاوه به وظیفه خودشان صدمه بردم وارد آورده اند .

چقدر خانه گردشها چه زحمات و صدمات فوق العاده که از طرف مأمورین در این مدت وارد شده ولی قهوهچی گمان نمی‌کنم مقصر باشد زیرا هیچ جای نظام نامه هم نوشته نشده که شما یک سیرش مشغال دوستان تریاک یک نفر بدهند که در قهوه

خانه مصرف کند شاید کسی در آنجا نرود و اگر کسی رفت خودش تریاک داشته باشد بنده استدعا می‌کنم که چون بر خلاف نظامنامه است و یک تحمیلی است جلوگیری بفرمایند که پیش از این نسبت بردم تحمیل نشده باشد .

رئیس - گمان می‌کنم این تقاضائی که میفرمایید از حدو سوال خارج است .

سهام السلطان - مقصود جلوگیری معاون وزارت مایه - بنده در ضمن عرایض خودم مخصوصاً متذکر شدم که تحمیلی بر قهوه چها نشده است . یعنی وزارت مایه و ادارات مایه هیچ راضی نبوده اند که از طرف مأمورین تحمیلی بقهوهچی‌ها بشود بلکه حتی الامکان هم سعی داشته‌اند که بر خلاف نظام نامه و برخلاف قانون نشود و اگر اتفاقاً موردی پیش آمده است که قهوه چی باید دلایلی قرض کرده‌اند .

که این مسئله تحمیل است و البته رعایت میشود تحمیل هم نشده و نخواهد شد .

رئیس - آقای سردار معظم (اجازه)

سردار معظم - بنده مخصوصاً برای عرض سوال خودم اینجا آمده ام برای اینکه اخلاقاً پیدا بکنم که از نمایندگان دولت درخواست کنم که جواب را در پشت تریاک بدهند - برای اینکه جواب آنجا شنیده نمی‌شود این سوال بنده هم راجع به همین مطلب است که یکی از قهوهچها را آقای سهام السلطان اظهار فرمودند که از قاچاق جلوگیری کند هیچ کس هم مانع نیست که از قاچاق جلوگیری شود لیکن بنده سوال کردم که چه مناسب و مطابق کدام ماده قانون اگر نه چهار نفر در قهوه خانه تریاک بکشند مجبورند از قهوهچی تریاک بگیرند خودشان میتوانند تریاک بیاورند در آنجا بکشند و البته اگر مایه باید از آنها جلوگیری کند و مطابق قانون با آنها رفتار نمایند و بلاول در تمام این ولایات دیده ایم که چه قدر هم علاوه به وظیفه خودشان صدمه بردم وارد آورده اند .

چقدر خانه گردشها چه زحمات و صدمات فوق العاده که از طرف مأمورین در این مدت وارد شده ولی قهوهچی گمان نمی‌کنم مقصر باشد زیرا هیچ جای نظام نامه هم نوشته نشده که شما یک سیرش مشغال دوستان تریاک یک نفر بدهند که در قهوه

کسانی که در ولایات بوده اند مسبوق هستند (و این نکته را هم در بین عرض خودم تذکر می‌خواهم بدهم) که مقصود از ستوال و جواب بنایند این باشد که مخصوصاً بهر قبضتی که باشد من مقصود خود را گفته باشم در جواب هم بهر قبضتی که باشد بشنوم یعنی سیاه را سفید و سفید را سیاه کرده باشم خیر اینها یک درد های مملکتی است که باید مشترکاً حل بشود بنده بنمایند وزارت مایه عرض می‌کنم در ولایات ایران از طرف مأمورین مالیات غیر مستقیم عموماً مأمورین تجدید تریاک خصوصاً بردم تعدیات گوناگون میشود و بالاخره این تعدیاتی که میشود جلب تنفر و جلب عدم اعتماد و عدم رضایت رانست بدولت مرکزی می‌کنند در صورتی که مقتضی نیست و بعقیده بنده مادام که قوانین و نظامات جاریه که تمام از وقتش حق میدهد به مفتشینی که با مواجبهای بازنده تومان و هجده تومان استخدام میشوند و اشخاصی نیستند که عاری و مبری باشند از اعمال و اغراض مشخص با میشود که برای اعمال غرض بغضه اشخاص محترم وارد می‌شوند و بدست خودشان تریاک بی باندروول در آن خانه می‌گذارند برای این که برای صاحب خانه تولید اشکال نمایند و این راهم یقین دارم نه وزیر مایه و نه معاون و نه مستشار مایل هستند که بنام قانون نسبت بردم این مملکت تعدیات و تجاوزاتی بشود بنده ستوالی که میخواستیم بکنم و این مقدمه اش بود این است که آیا در صورتی که وزارت مایه بقای این مالیات را لازم بداند (و بنده شخصاً عقیده دارم که ممکن است از محل دیگر این عایدات را پیدا کرد و ممکن است این مالیات را لغو کرد در صورتیکه وزارت مایه نظر داشته باشد ب حفظ این مالیات آیا نظر ندارد که مالیات را از زمینی که تریاک در آنجا بعمل می‌آید بگیرند ؟ این طریق خیلی آسان تر و ساده تر میشود و عواید دولت هم تقریباً نیشود و مردم هم از یک سلسله تجاوزاتی که بنام قانون و نظام نامه با آنها تحمیل می‌شود خلاص میشوند سوال بنده این است که آیا وزارت مایه خیال کرده که این مالیات را تبیین در این باب داشته باشد مندرجاً این اصل و نظر مقنن از بین رفته و مالیاتی که از تریاک گرفته میشود از نقطه نظر جلب یک عایدی است و بیدا کردن این عایدات برای تعدیل بودجه مملکت حالا بنده عرض می‌کنم که این مطلب مخالف تصمیم مقنن است کار ندارم ممکن است باین نظر هم موافق باشم پس باید این اصل را در روی یک پایه گذاشت که قابل تحمل برای مردم باشد و حتی الامکان مردم در ضمن تأدی این مالیات در رفاه آسایش باشند

صرف نظر از اینکه چه مقدار از آنها وارد است وجه مقدار از آنها بیشتر باعث شده است که طرز معامله در کشف قاچاق و جلوگیری از قاچاق اصلاً این قبیل چیزها را در بردارد بنده در این خصوص نمی‌توانم چیزی عرض کنم و البته نظر دولت و عال دولت همیشه برای این بوده است که نظامات و مقررات دولتی کما بینی بعمل بیاید مشروط بر اینکه مردم همه راحت باشند مؤدیان مالیات و عوارض هم باشند و عواید هم آنطوریکه باید در صندوق ولت وارد شود این مسلم است و بهین جهت است که اگر دقت به کنیم نسبت بمالیات تجدید و مخصوصاً تجدید تریاک مقررات و نظامنامهائی که دولت با ادارات مربوطه در نظر گرفته است زیاد تر است تا آن هائی که نسبت بسایر مالیاتها در نظر گرفته است و این که شنیده می‌شود بعضی مأمورین گاهی از اوقات سوء رفتار دارند و شاید وقوع هم پیدا کرده است که بروند تریاک در خانه کسی بگذارند بعنوان اینکه قاچاق کشف کرده اند و از او جریمه بگیرند بنده منکر این مسئله نمی‌شوم که ممکن است یک موردی یک همچو چیزی واقع شده باشد ولی تذکر آن عرض می‌کنم نظر باینکه خود منم مأموریت در ولایات داشتم و نزدیک بودم افتد که این ما تشبثاتی است که مؤدیان مالیات می‌نمایند حالا می‌گذریم از این مطلب اصلاح این قضایا را چند چیز می‌کند آهم بر روز زمان من جمله نظاماتی که باید بموقع عمل بیاید و جزو عادات مردم شود یکی تکمیل انتظامات ادارات است - بدهی است در ایران انتظامات آن طوریکه باید تکمیل نشده دیگری تهذیب اخلاق مردم است

باین که فرار نکنند از انجام مقررات دولتی و عمل بکنند بآنچه که وجدان خودشان و قوامد مملکتی آنها امر کرده است البته آنوقت همه اینها درست خواهد شد و البته این شکایات هم خورده خورده تمام میشود و تخفیف پیدا می‌کند و مجلس محترم هم محتاج نشود باین جزئیات و تقشبات را صرف کند و متوجه میشود در قسمت اصول مذاکره بکنند که یکی از آن اصول قسمتی است که اخیراً بنایند محترم فرمودند و آن مسئله طرز مالیات تریاک است مالیاتی که بتریاک تعلق گرفته است البته از نقطه نظر همان فلسفه است که دولت و مجلس مقنن در نظر داشته و میخواستند بوسیله این عادت مشغول را از میان بردارند و خلعتی را هم راحت کنند و هیچ هم نباید در نظر داشت که از این راه یک تصویب و وارد خزانه دولت بشود ولیکن یک قانونی وضع شده نظاماتی هم مقرر شده در همان قانون

صرف نظر از اینکه چه مقدار از آنها وارد است وجه مقدار از آنها بیشتر باعث شده است که طرز معامله در کشف قاچاق و جلوگیری از قاچاق اصلاً این قبیل چیزها را در بردارد بنده در این خصوص نمی‌توانم چیزی عرض کنم و البته نظر دولت و عال دولت همیشه برای این بوده است که نظامات و مقررات دولتی کما بینی بعمل بیاید مشروط بر اینکه مردم همه راحت باشند مؤدیان مالیات و عوارض هم باشند و عواید هم آنطوریکه باید در صندوق ولت وارد شود این مسلم است و بهین جهت است که اگر دقت به کنیم نسبت بمالیات تجدید و مخصوصاً تجدید تریاک مقررات و نظامنامهائی که دولت با ادارات مربوطه در نظر گرفته است زیاد تر است تا آن هائی که نسبت بسایر مالیاتها در نظر گرفته است و این که شنیده می‌شود بعضی مأمورین گاهی از اوقات سوء رفتار دارند و شاید وقوع هم پیدا کرده است که بروند تریاک در خانه کسی بگذارند بعنوان اینکه قاچاق کشف کرده اند و از او جریمه بگیرند بنده منکر این مسئله نمی‌شوم که ممکن است یک موردی یک همچو چیزی واقع شده باشد ولی تذکر آن عرض می‌کنم نظر باینکه خود منم مأموریت در ولایات داشتم و نزدیک بودم افتد که این ما تشبثاتی است که مؤدیان مالیات می‌نمایند حالا می‌گذریم از این مطلب اصلاح این قضایا را چند چیز می‌کند آهم بر روز زمان من جمله نظاماتی که باید بموقع عمل بیاید و جزو عادات مردم شود یکی تکمیل انتظامات ادارات است - بدهی است در ایران انتظامات آن طوریکه باید تکمیل نشده دیگری تهذیب اخلاق مردم است

باین که فرار نکنند از انجام مقررات دولتی و عمل بکنند بآنچه که وجدان خودشان و قوامد مملکتی آنها امر کرده است البته آنوقت همه اینها درست خواهد شد و البته این شکایات هم خورده خورده تمام میشود و تخفیف پیدا می‌کند و مجلس محترم هم محتاج نشود باین جزئیات و تقشبات را صرف کند و متوجه میشود در قسمت اصول مذاکره بکنند که یکی از آن اصول قسمتی است که اخیراً بنایند محترم فرمودند و آن مسئله طرز مالیات تریاک است مالیاتی که بتریاک تعلق گرفته است البته از نقطه نظر همان فلسفه است که دولت و مجلس مقنن در نظر داشته و میخواستند بوسیله این عادت مشغول را از میان بردارند و خلعتی را هم راحت کنند و هیچ هم نباید در نظر داشت که از این راه یک تصویب و وارد خزانه دولت بشود ولیکن یک قانونی وضع شده نظاماتی هم مقرر شده در همان قانون

نظامات گفته شده که این ترتیب ستوانی تدریجاً يك مبلغی هوارش بگیرند این شد يك مالیات والته در انتضای مدت هم این امر تمام شده و مقصود مقنن حاصل شده باشد و تجدیدش هم شاید ضرورتی نداشته بوده است که از میان برداشته شود ولی علت این که تجدید شده است بنعاست و موجهانی بوده است که هر کس اطلاع دارد می تواند دولت هم ناچار بوده است که این کار را بکنند و همین عوارض را در ضمن عایدات ادامه بدهد این قسمت گذشته است اما اینکه چه کنیم نسبت بطرز اخذ این مالیات طرز وضع مالیات برای تریاک صرف نظر از اینکه کلیه مالیاتها باید تدریجاً از درجات اولیه خودش بکسب مدارج و تکاملی راسرگند و راحت تر بشود بطوریکه در جاهای دیگر هم معمول است مخصوصاً برای مالیات تریاک باید یک تصمیبی اتخاذ کرد و این مشکلاتی که هر روز به جل مندا کرده است ما را بیشتر وادار می کند که در صدد باشیم حقیقتاً يك طریقۀ دیگری را اتخاذ بکنیم که ساده تر باشد برای اینکه هم بهتر این فلسفه را پیش برد و هم مادام که بکلی مقطوع و نقض نشده است آنچه دولت باید اخذ کند بیک طریقۀ دیگری باشد و آن بنظر نماینده محترم شاید این باشد که مالیات تریاک بر زراعت و کشت تریاک وضع شود این بسیار فکر خوبی است بنده عرض میکنم که در وزارت مالیه این طریقۀ اتخاذ شده است لیکن اینهم یکی از حقوقی است که وزارت مالیه برای تریاک در نظر دارد شاید منتهی بشود به اینکه این شورا قبول بکند شاید هم حالاً منعی و لازم نباشد که بنده عرض کنم مشکلاتی در این شق می بینم (بجهت اینکه هنوز ایجاد نشده است) ولی اجمالاً این است در این طریقۀ که امروز هستیم مشکلاتی هست که همه می دانیم و در این طریقۀ مشکلاتی موجود است از نقطه نظر اینکه مخصوصاً آن فلسفه که مجلس مقنن و دولت در نظر داشتند آن از میان نیبرود و چون نظر این بوده است که بالاخره بجائی برسد که تریاک را از میان بردارند و استعمال تریاک از بین برود دولت تا امروز يك تمهیدات بین المللی نکرده است منتهی بر اینکه تریاک را تا چه حدی محدود بکنند ولیکن امروزه بکثر تریایی در پیش است که باید دولت وارد بشود و یک تمهیداتی را قبول بکند و به همین جهت است که دولت هم پیش بینی می کند .

برای آتی هم از نقطه آن نظر و هم از نقطه نظر اینکه تدریجاً بتواند کشت وزرع را تعدیل کند بیک چیزهای دیگری که مهار حیث معقول نافع باشد و هم از حیث عایدات

برای دولت تفاوتی نداشته باشد و هم آن سم مهلك از میان برداشته شود و شاید آن قدر زمانی هم لازم نداشته باشیم و در موقعی که لوائی که در وزارت مالیه تهیه شده است تقدیم مجلس میشود آنوقت در روی آن مسکن است مطالبی که لازم است ایراد بفرمایند .

رئیس - چون وقت گذشته است اگر اجازه میفرمائید جلسه ختم شود .

(جمعی از نمایندگان - صحیح است)

رئیس - بقیه سئوالات می ماند برای جلسه بعد (خطاب بدست غیب) راجع به موضوع است ؟ اگر راجع بفرمایند ما است جلسه بعد تشریف می آورند .

کفیل وزارت فوائد عامه بنده برای جواب حاضر .

متنبد السلطنه میخواستم استدعا کنم برای اینکه تکلیف این لایحه که امروز تقدیم شده معلوم شود از طرف مقام محترم ریاست امر بشود که کمیسیون بودجه امروز بطور فوق العاده تشکیل شود .

رئیس - این مطلب راجع با من بنده نیست راجع بقرارداد کمیسیون است جلسه آتی روز یکشنبه چهار قبل از ظهر دستور اعتبار نامهای آقایان سیف الله خان اسکندری . شیخ رئیس - دشتی : تائباً پیشنهاد راجع بتعمیر نظامنامه داخلی . ثالثاً چند فقره پیشنهاد دیگری است که بمجلس رسیده است و قرائت نشده قرائت میشود . تکلیفش معلوم می شود . آقای آصف الممالک . (اجازه)

آصف الممالک - بنده راجع بهمان کمیسیون بودجه میخواستم عرض کنم که مقام ریاست فرمودند خودشان باید معین کنند . رئیس - آقای دستغیب

(اجازه)

دستغیب - بنده در دو موضوع عرض داشتم یکی آنکه خوب است روزهای مجلس را معین بفرمائید . برای اینکه کمیسیونها و شعب تکلیفشان معین بشود . و یکی هم راجع به پیشنهاد های سردار مظفر راجع بنطق مشروع و مفصل آقایان نمایندگان که جزء دستور بود و حالا فرمودند که جزء دستور است استدعا میکنم آنرا هم جزء دستور قرار بدهید .

رئیس - خیلی خوب آنهم جزء دستور می شود آقا جلسات مجلس بطور کلی معین شده آيا بکشنه و سه شنبه و پنجشنبه است مگر اینکه برخلاف آنرای داده شود . (جمعی از نمایندگان - صحیح است)

مجلس یکشنبه از ظهر گذشته ختم شد . رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک نشی - مظفر السلطان

جلسه ۲۴ صورت مشروح مجلس یوم یکشنبه ۱۳ جوزا ۱۳۰۴ مطابق ۲۷ شوال سنه ۱۳۴۲

مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید

سورت جلسه یوم پنجشنبه نهم جوزا را آقای میرزا شهاب الدین قرائت نمودند رئیس - آقای سردار مقصد (اجازه)

سردار مقصد - بنده در جلسه گذشته بواسطه کسالتی که داشتم با تلفون اجازه خواست بودم حالا این جا بنده را قیاب بدون اجازه نوشته اند

رئیس - دیگر ایرادی نیست؟ (گفتند خیر)

آقای وزیر مالیه برای جواب سئوالات حاضر شدند . آقای سردار مقصد (اجازه)

سردار مقصد - در چندین قبل حاکم فزون با سم طرفه داری از قزاق و صفاه خرید کند و فروش به بازار با خودش انصاف داده بود و بعد از تمییر اداره مالیه فزون همان ترتیب و روش را بنام اداره ارزاق تعقیب کرد تصور میکنم فلسفه اداره ارزاق برای رفاه حال صفاه و قزاق است که شاید باین وسیله بتوان ضعیف کارگر و زارع را از چنگال مالکین و احتکار نجات داد متأسفانه اداره مالیه فزون بر خلاف این فلسفه رفتار نموده کندم را خرواری چهارده تومان بخرند و خرواری هفده تومان و هفت قران دهشاهی بخرند و در موقع تحویل گرفتن کندم از خرواری پانزده من الی بیست من با سم آفت کسر میکنند و همان کندم را یک خروار حساب میکنند و البته در هر خرواری هفت هشت تومان برای اهالی فزون خسارت و تعدی است باین ترتیب بنده گمان میکنم که نظر دولت هم از تاسیس اداره ارزاق برای رفاه حال قزاق و والا اگر مقصود انتفاع باشد ممکن است از چشمه تریاک و از بسنجیر بر منفعت دیگری که مباح هم باشد احتصاص بدهند .

می خواستم بدانم که آیا کدام مجوز قانونی این تمهیل کمر شکن بقزونی بیچاره وارد آمده است که آن بیچاره ها را بنان شب محتاج گردانند و تا کی این تمهیل در فزون معمول خواهد بود و آیا مسکن است و جویی که تا بحال گرفته شده و گمان میکنم بیش از سیمه هزار تومان است معین کنند سکه معلوم شود این وجوه کجا رفته و بوجه مصرف رسیده ؟

وزیر مالیه - بطوریکه آقای سردار مقصد اظهار فرمودند مقصود دولت از تاسیس اداره ارزاق در فزون رفاه حال اهالی بوده است و هیچ منظور نظر استفاده در این قضیه

سردار مقصد بنده گمان میکنم آنطور نبوده است و تصور هم نیکم تا حال در این مسئله اجمالاً شده باشد در موضوع ارزاق و بدی جنس دولت این امر را درست گرفت و همیشه مقصود دولت این بوده است که روی هم رفته این کار را بطوری اداره کنند که نه نفع داشته باشند ضرر و اهالی هم از حیث نان آسوده باشند در ابتدای تاسیس اداره ارزاق در طهران خود دولت فداکاری های زیادی کرد و مبالغ زیادی در این مسئله خسارت کشید و بالاخره در نتیجه تظلمات و فرمهایی که اتخاذ شد حال دولت میتواند ارزاق طهران . فزون و عراق و قزوین را اداره کند و نان اهالی را تهیه نماید بدون اینکه ضرری متحمل شده باشد در واقع در اینکار دولت وسیله ایست بین کندم دارا و خاخواها که بیک وضع سهلتری نان مردم را تأمین کنند .

اما راجع بتحصیلی که میفرمائید با اهالی فزون می شود از قبیل نرخ کندم آفت و هوارش دیگر .

در موضوع مسئله افت بکرات از اطراف هم شکایاتی به وزارت مالیه رسیده بود سال قبل که خود بنده هم دار امر ارزاق بودم بقزونی رقوم برای تقش اداره ارزاق میگویند اجناس اداره ارزاق آنجا مشاهده نکردم .

در موضوع افت این قضیه معین است که تمام آقایان بیکه در آن حدود ملک دارند می دانند که کندم فزون خاک زیاد دارد و این مسئله هم برای ملاکین اجباری نیست که این جنس را می فرستند حتماً یک نکرده بدهند و افتی را که اداره معین میکنند بدهند احتصاص آزادند میتوانند کندم خود را یک نکرده بخرند و در حساب کنند و بول آنرا بگیرند و این مسئله مکرر در فزون بکسانی که جنس دارند گفته شده است که می توانند جنشان را یک نکرده ۹۰ من بدهند و صد من بولش را بگیرند و مطابق اطلاعاتی که بنده دارم در آنجا هیچگونه اجناس و تعدی نشده و اگر مواد معین را آقا سراغ دارند که اجناس شده بفرمائید تا جواب عرض کنم .

دولت هم در نظر ندارد مسئله ارزاق فزون یا جاهای دیگر را از بین ببرد و این ترتیبی است که دولت برای رفاه حال رعایا بایستی تعقیب کند .

در موضوع قیمت هم عرض کردم قبتمی کرد دولت برای نرخ نان معین میکنند اینها روی هر مرتبه طوری حساب می شود که دولت نفع ت بریزد ضرر بکنند اگر آقایان این مسئله را قبول ندارند ممکن است بحساب های اداره ارزاق رسیدگی کنند آنوقت خواهند دید که دولت يك مشتقهای فوق العاده و متصل است و این فقط برای رفاهت مردم است .

وزیر مالیه - مسیو واشتونسکی استخدامش در اداره خالصجات تازه نیست مدت ما استخدام اداره خالصجات است و اداره هم از طرز خدمات او راضی است و نظر باینکه مسیو واشتونسکی تبعه ایران نبود و تبعه خارجه بود در سال گذشته تبعیت دولت ایران را قبول کرد و شکایتی هم از طرفه اصناف راجع باورشده و حقوقی را هم که دولت با او می دهد اینقدر نیست که فرمودند حقوقی را که مسیو واشتونسکی

که آقای وزیر مالیه فرمودند نباید بنده حاضر هم مدال کنم اداره ارزاق کندم را ۱۴ تومان می خرند و ۱۷ تومان و ۷ قران و ده شاهی بخرند می فرورشته دفتر خباث معین است دفتر اداره هم معین است ثبوت این مسئله سهل و آسان است و اینکه فرمودند خودشان بقزونی تشریف آوردند و راجع بکبل خودشان تحقیق کرده اند در آن موقع خود بنده هم در فزون بودم که ایشان تشریف آوردند ایشان در یک ساعه و بیایه روز آنهم در صورتی که اجزای آنند مقصود کیل گرفتن است و وقت میکنند جلو گیری از اینکار میکنند ببلای آن گیل هم گمان میکنم گیل صحیحی نبوده که در حضور ایشان گرفته شده و این موضوعی را که بنده عرض میکنم چیزی نیست که از دست فروداوزه نفرصند گرفته باشند تمام زارع و مالک فزون اجناس شده است ممکن است در این خصوص رسیدگی شود این هرایبی که بنده کردم اگر بیکش صحیح نبود بنده از همه برمی آمم اما اگر صحیح و صدق بود خوب است وزارت مالیه رفح اینگونه تمهیدات را از اهالی بیچاره فزون بکنند و همانطور که خودشان فرمودند مقصود از تاسیس اداره ارزاق برای رفاه حال مردم است و البته تاسیسی اداره ارزاق چهارده تومان راهبند تومان بدهد و انتفاع کلی ببرد چون پیش از این نباید عرض کنم دیگر در این باب چیزی عرض نمی کنم ولی در خارج دارم اجازه میفرمائید عرض کنم؟

رئیس - تامل بفرمائید دیگران هم سئوالشان را بکنند . آقای مدبر الملک . (اجازه)

مدبر الملک - بنده می خواهم از آقای وزیر مالیه سئوال بکنم با وجود اینکه همه زبانی از مستخدمین وزارت مالیه با سامی متخلفه بیکار هستند مسیو واشتونسکی که در دوره چهارم مجلس شورای ملی کثرت آورد و در مورد صورتی که ابا هیچ تخصصی برای ایشان در کار مالیه تصور و در نظر نیست ولیکن تمام از دست ایشان شکایت دارند و بکمیسیون هرایش هم شکایات متعددی رسیده است چه صلاحیتی در نظر گرفته اند که ایشان با ما می یانصد تومان چهار صد تومان حقوق در وزارت مالیه بعنوان استخدام باقی هستند .

وزیر مالیه - مسیو واشتونسکی استخدامش در اداره خالصجات تازه نیست مدت ما استخدام اداره خالصجات است و اداره هم از طرز خدمات او راضی است و نظر باینکه مسیو واشتونسکی تبعه ایران نبود و تبعه خارجه بود در سال گذشته تبعیت دولت ایران را قبول کرد و شکایتی هم از طرفه اصناف راجع باورشده و حقوقی را هم که دولت با او می دهد اینقدر نیست که فرمودند حقوقی را که مسیو واشتونسکی

که آقای وزیر مالیه فرمودند نباید بنده حاضر هم مدال کنم اداره ارزاق کندم را ۱۴ تومان می خرند و ۱۷ تومان و ۷ قران و ده شاهی بخرند می فرورشته دفتر خباث معین است دفتر اداره هم معین است ثبوت این مسئله سهل و آسان است و اینکه فرمودند خودشان بقزونی تشریف آوردند و راجع بکبل خودشان تحقیق کرده اند در آن موقع خود بنده هم در فزون بودم که ایشان تشریف آوردند ایشان در یک ساعه و بیایه روز آنهم در صورتی که اجزای آنند مقصود کیل گرفتن است و وقت میکنند جلو گیری از اینکار میکنند ببلای آن گیل هم گمان میکنم گیل صحیحی نبوده که در حضور ایشان گرفته شده و این موضوعی را که بنده عرض میکنم چیزی نیست که از دست فروداوزه نفرصند گرفته باشند تمام زارع و مالک فزون اجناس شده است ممکن است در این خصوص رسیدگی شود این هرایبی که بنده کردم اگر بیکش صحیح نبود بنده از همه برمی آمم اما اگر صحیح و صدق بود خوب است وزارت مالیه رفح اینگونه تمهیدات را از اهالی بیچاره فزون بکنند و همانطور که خودشان فرمودند مقصود از تاسیس اداره ارزاق برای رفاه حال مردم است و البته تاسیسی اداره ارزاق چهارده تومان راهبند تومان بدهد و انتفاع کلی ببرد چون پیش از این نباید عرض کنم دیگر در این باب چیزی عرض نمی کنم ولی در خارج دارم اجازه میفرمائید عرض کنم؟

وزیر مالیه - بنده راجع به عبدالرضا خان سئوالی دارم که در دو جلسه قبل مندا کرده و آقای وزیر مالیه يك جوابی فرمودند که در کثرت مسیو بیسولیت خودش این شخص را استخدام نموده است بنده آنچه بقانون اساسی و قانون کثرت در کثرت مسیو بیسولیت می کنم هیچ مسیولیتی و وظیفه توجه در کثرت مسیو نیست گذشته از این آنچه تحقیق کردم در وزارت مالیه و خزانه تمام مقصودش اسباب توهمین دولت و برخلاف منافع و مصالح ایران کاری کند چنانکه بانک ایران و روس سکه بموجب قرارداد بدولت ایران واگذار شده مانع شده و نگذاشته است که اسم این روی این مؤسسه گذاشته شود و یک تابلو خزانه داری در آنجا زده اند که اسم ایران روی آنجا نباشد و استخدام این شخص بکلی برخلاف قانون است و خوبست باین سئوالاتی که می شود يك ترتیب اتزی داده شود و اگر بنا بشود که ترتیب اثر داده نشود و همینطور جواب های لفظی بدهند خوب است این سئوالات نشود و مذاکره نشود .

وزیر مالیه - بنده در جلسه قبل اظهار نکردم مسیو این شخص را بمسئولیت خودش استخدام کرده است اولاً لازم است عرض کنم که استخدام عبدالرضا خان در وزارت مالیه تا زگی ندارد بلکه شانزده سال است که ایشان در وزارت مالیه مستخدمند و اظهاراتی که بنده کردم این بود که چون

می گیرد سامی صد و چهل تومان بیشتر نیست .

مدبر الملک - بقصد بنده رضایت از یک مأمور دولت مخصوصاً خارجه فقط می تواند روی دو اصل باشد یکی از زیاد عایدات و دیگری رفاهت حال زارع در صورتی که آلا ن رئیس کمیسیون هرایش آقای آقا سید یعقوب اینجا تشریف دارند و تصدیق دارند که هرایش و شکایات مفصلی در موضوع ایشان بمجلس و کمیسیون هرایش رسیده و هیچ تصدیقی هم در مالیه ندارند و بنده حاضر هستم در خارج هستم در خارج ثابت کنم سکه از وجود ایشان مبالغ گزافی بهالسه دولت ضرر خورده است با این حال چگونه می توانیم تخصص او را قائل شویم؟

وزیر مالیه - بطوریکه بنده اطلاع دارم موقعی که مسیو واشتونسکی مأمور خالصجات و رامین بود بهترین سالی است که خالصجات و رامین عمل کرده است و چهارده هزار خروار در موقع تصدی ایشان خالصه و رامین عمل کرده در صورتی که سابقه ندارد که عملکرد و رامین باین مقدار بوده باشد در موضوع شکایات از او هم هیچ شکایتی بوزارت مالیه نرسیده اگر موارد بخصوصی هم هست خوبست معین بفرمائید تا رسیدگی شود .

رئیس - آقای احتشام الحکماء (اجازه)

احتشام الحکماء - بنده در تعقیب مذاکرات جلسه گذشته راجع بتجدید میخواستم يك سئوالی از آقای وزیر مالیه بکنم بطور کلی وضع قانون اختصاص دارد بمجلس شورای ملی و در هفده سال قبل که مالیات تریاک معین شد تعلق می گرفت بتریاک داخله مسکنی و تریاک که حمل بخارجه می شود باید از مالیات و عوارض معاف باشد ولی از هشت ماه قبل که ایام قنرت مجلس شروع شد تا کنون صندوق سی تومان از تجار اصلهائی به عنوان مالیات می گیرند و بنجاه تومان هم در سرحد بعنوان گمرک می گیرند خواهستم بهمم علتش و فلسفه گرفتنش چیست؟

وزیر مالیه - قانون تجدید تریاک بطوری که نماینده محترم اظهار داشتند در چند سال قبل وضع شد و مدتش هم منقضی شده است ولی چون در موقع غیبت مجلس شورای ملی مدت قانون تجدید تریاک منقضی شده يك تصویب نامه هست که از طرف دولت وقت صادر شده و آن را تمدید نموده است و حالا خود وزارت مالیه در صدد است يك لوائیسی تهیه کند و بمجلس تقدیم خواهد کرد . يك نفر از نمایندگان - آقا بلند تر بفرمائید .

وزیر مالیه - عرض کردم مدت قانونی تجدید تریاک وقتی که منقضی شد بموجب تصویب نامه هیئت دولت امتداد پیدا کرد اینهم يك مسئله مهمی است برای مملکت .

وزارت مالیه هم نمیتوانست فوراً آن را الفاه کند لوائیسی در این باب تهیه خواهد شد و برای تصویب مجلس تقدیم خواهد شد .

رئیس - آقای احتشام الحکماء (اجازه)

احتشام الحکماء - بنده عرض میکنم

این شخص تبعه خارجه است و تقاضای تابعیت ایران داشت و هنوز در موضوع تابعیت او یک تصمیبی اتخاذ نشده بود این صادرات مسکلت است وزارت مالیه یادولت تصویر بنامه صادر کرده باشم د کثرت مسیو بیسولیت خودش استخدام کرده او را سابق مستخدم بوده است . سال است مستخدم است .

هرمزی - در مجلس دوره چهارم استخدام عبدالرضا خان رد شده است نظر باینکه تبعه خارجه بوده است هر چه قانون است که مستخدم دولت فقط می تواند باشد مگر يك متخصصینی که خارجی باشند نباید در آن راهم باید مجلس کثرت ایشان نباید و این شخص برخلاف قانون مستخدم بوده شانزده سال هم مستخدم بوده و حالا باید این آدم استخدامش رد شود .

رئیس - آقای آقا اسمعیل (اجازه)

حاج آقا اسمعیل - بنده دو سئوال از آقای وزیر مالیه داشتم . یکی راجع به دو ستهزار تومان اعتباری است که در دوره چهارم برای غارت زدگان ارومیه داده شده و یکی هم راجع بیولی است که در کابینه آقای وثوق الدوله برای غارت زدگان ارومیه مردم دادند و آن پول پیش تومانیاس جمع شد و همینطور پیش ما مانع است ماند تا وقتی که تومانیاس بی پای و رشکست شد تمام این پول همانطور بود تا حالا که اداره او باز شده آيا آن پول را گرفته یا نکرده اند؟ و آن دو ستهزار تومان را چکار کرده اند؟

وزیر مالیه - دولت قانونی وضع نکرده است يك قانونی بوده است آنرا دولت تمدید داده است و پیش نهادی در این خصوص تهیه شده و هنقریب بمجلس تقدیم خواهد شد بکنفرانز نمایندگان - دولت حق نداشته است تمدید بدهد

رئیس - آقای حاج آقا اسمعیل (اجازه)

حاج آقا اسمعیل - بنده دو سئوال از آقای وزیر مالیه داشتم . یکی راجع به دو ستهزار تومان اعتباری است که در دوره چهارم برای غارت زدگان ارومیه داده شده و یکی هم راجع بیولی است که در کابینه آقای وثوق الدوله برای غارت زدگان ارومیه مردم دادند و آن پول پیش تومانیاس جمع شد و همینطور پیش ما مانع است ماند تا وقتی که تومانیاس بی پای و رشکست شد تمام این پول همانطور بود تا حالا که اداره او باز شده آيا آن پول را گرفته یا نکرده اند؟ و آن دو ستهزار تومان را چکار کرده اند؟

وزیر مالیه - چون این سئوال را قبلاً فرموده بودید اطلاعی ندارم و در موضوع دو ستهزار تومان نمیتوانم هرایش عرض کنم ولی در موضوع بنجاه و دو هزار تومان که بابت اهانه نزد طومانانسی بود دولت آنرا دریافت و بتوسط مستروانرا آمریکائی برای غارت زدگان ارومیه فرستادند و بین اهالی که مصیبت زده و غارت شده بودند تقسیم شده است و راپورتنش هم هنوز بنده نرسیده است بعد از آنکه راپورتنش بنده رسید البته مراتب بنظر آقایان نمایندگان خواهد رسید .

سردار مظفر دولت ایران مگر خودش مأمور نداشت ؟

حاج آقا اسمعیل - راجع بدو ستهزار تومان بنده قبلاً بتمام محترم ریاست اطلاع داده بودم که برای وزارت مالیه فرستاده شود حالاً هم اگر فرستاده نشده تقاضا میکنم فرستاده شود

رئیس - روز پنجشنبه فرستاده بودید و ارسال شده است

آقای هاد السلطنه . (اجازه)

هاد السلطنه - سئوال بنده راجع به نوافل است ولی آنوقت که این سئوال را کردم بعد پیشمان شدم زیرا جوابی که به آقای احتشام الحکماء دادند هیچ مطابق سئوالشان نبود ایشان گفتند از هشت ماه قبل تا کنون از هر صندوقی بیست و سه تومان اضافه بر آنچه میگرفتند از تریاک گرفته می شود .

وزیر مالیه - عرض کردم مدت قانونی تجدید تریاک وقتی که منقضی شد بموجب تصویب نامه هیئت دولت امتداد پیدا کرد اینهم يك مسئله مهمی است برای مملکت .

وزارت مالیه هم نمیتوانست فوراً آن را الفاه کند لوائیسی در این باب تهیه خواهد شد و برای تصویب مجلس تقدیم خواهد شد .

رئیس - آقای احتشام الحکماء (اجازه)

احتشام الحکماء - بنده عرض میکنم

این شخص تبعه خارجه است و تقاضای تابعیت ایران داشت و هنوز در موضوع تابعیت او یک تصمیبی اتخاذ نشده بود این صادرات مسکلت است وزارت مالیه یادولت تصویر بنامه صادر کرده باشم د کثرت مسیو بیسولیت خودش استخدام کرده او را سابق مستخدم بوده است . سال است مستخدم است .

وزیر مالیه - بطوریکه بنده اطلاع دارم موقعی که مسیو واشتونسکی مأمور خالصجات و رامین بود بهترین سالی است که خالصجات و رامین عمل کرده در موقع تصدی ایشان خالصه و رامین عمل کرده در صورتی که سابقه ندارد که عملکرد و رامین باین مقدار بوده باشد در موضوع شکایات از او هم هیچ شکایتی بوزارت مالیه نرسیده اگر موارد بخصوصی هم هست خوبست معین بفرمائید تا رسیدگی شود .

که مجلس باید وضع قانون بکنند وزارت مالیه حق ندارد قانون وضع کند .

حاج آقا اسمعیل - بنده دو سئوال از آقای وزیر مالیه داشتم . یکی راجع به دو ستهزار تومان اعتباری است که در دوره چهارم برای غارت زدگان ارومیه داده شده و یکی هم راجع بیولی است که در کابینه آقای وثوق الدوله برای غارت زدگان ارومیه مردم دادند و آن پول پیش تومانیاس جمع شد و همینطور پیش ما مانع است ماند تا وقتی که تومانیاس بی پای و رشکست شد تمام این پول همانطور بود تا حالا که اداره او باز شده آيا آن پول را گرفته یا نکرده اند؟ و آن دو ستهزار تومان را چکار کرده اند؟

وزیر مالیه - چون این سئوال را قبلاً فرموده بودید اطلاعی ندارم و در موضوع دو ستهزار تومان نمیتوانم هرایش عرض کنم ولی در موضوع بنجاه و دو هزار تومان که بابت اهانه نزد طومانانسی بود دولت آنرا دریافت و بتوسط مستروانرا آمریکائی برای غارت زدگان ارومیه فرستادند و بین اهالی که مصیبت زده و غارت شده بودند تقسیم شده است و راپورتنش هم هنوز بنده نرسیده است بعد از آنکه راپورتنش بنده رسید البته مراتب بنظر آقایان نمایندگان خواهد رسید .

سردار مظفر دولت ایران مگر خودش مأمور نداشت ؟

حاج آقا اسمعیل - راجع بدو ستهزار تومان بنده قبلاً بتمام محترم ریاست اطلاع داده بودم که برای وزارت مالیه فرستاده شود حالاً هم اگر فرستاده نشده تقاضا میکنم فرستاده شود

رئیس - روز پنجشنبه فرستاده بودید و ارسال شده است

آقای هاد السلطنه . (اجازه)

هاد السلطنه - سئوال بنده راجع به نوافل است ولی آنوقت که این سئوال را کردم بعد پیشمان شدم زیرا جوابی که به آقای احتشام الحکماء دادند هیچ مطابق سئوالشان نبود ایشان گفتند از هشت ماه قبل تا کنون از هر صندوقی بیست و سه تومان اضافه بر آنچه میگرفتند از تریاک گرفته می شود .

وزیر مالیه - عرض کردم مدت قانونی تجدید تریاک وقتی که منقضی شد بموجب تصویب نامه هیئت دولت امتداد پیدا کرد اینهم يك مسئله مهمی است برای مملکت .

وزارت مالیه هم نمیتوانست فوراً آن را الفاه کند لوائیسی در این باب تهیه خواهد شد و برای تصویب مجلس تقدیم خواهد شد .

رئیس - آقای احتشام الحکماء (اجازه)

احتشام الحکماء - بنده عرض میکنم

این شخص تبعه خارجه است و تقاضای تابعیت ایران داشت و هنوز در موضوع تابعیت او یک تصمیبی اتخاذ نشده بود این صادرات مسکلت است وزارت مالیه یادولت تصویر بنامه صادر کرده باشم د کثرت مسیو بیسولیت خودش استخدام کرده او را سابق مستخدم بوده است . سال است مستخدم است .

وزیر مالیه - بطوریکه بنده اطلاع دارم موقعی که مسیو واشتونسکی مأمور خالصجات و رامین بود بهترین سالی است که خالصجات و رامین عمل کرده در موقع تصدی ایشان خالصه و رامین عمل کرده در صورتی که سابقه ندارد که عملکرد و رامین باین مقدار بوده باشد در موضوع شکایات از او هم هیچ شکایتی بوزارت مالیه نرسیده اگر موارد بخصوصی هم هست خوبست معین بفرمائید تا رسیدگی شود .

ایشان چیز دیگری فرمودند
حالا باینکه خارج از موضوع است
هرض میکند تبار ایرانی میخواهند تریاک
خود را آزادانه حمل کنند از طرف اداره
مالیه به آنها فشار آورده اند که باید بوسیله
پست حمل کنند
از برورد باصفهان فاصداً باید پنج
دو سه برسد ولی بایستی مدت سه ماه و نیم
طول کشید تا رسید وقتی هم رسید نصف
قیمت شده بود و چندین نفر از تجار به این
واسطه دچار ورشکستگی شدند آمدند ملتجی
شدند بوزارت مالیه که آخر این چه حکمی
است ؟ بجه مناسبت صنوق تریاک کی صکه
برای خارجه تهیه شده بوسیله پست حمل
کنند ؟
گفتند اگر می خواهید بوسیله پست
حمل نکنند باید هر ترشی یکشاهی ونیم
در تمام خاک ایران پول بدهند .
حالا اگر بخواهید مثلا تریاک از
خراسان بپند بوشهر حمل کنند باید ترشی
یکشاهی ونیم بدهند بعنوان اینکه میخواهند
تریاک گشان را بایست حمل نکنند آیا اینهم
مربوط بانقون تعدید یا تصویب نامه هشت
وزرا است ؟ بنده هیچ نفهمیدم . اما راجع مسئله
نواقیل بنده در جلسه قبل دو سؤال کردم از
آقای وزیر مالیه و هجیک از مسوولان را
ترتیب اثر ندادند حتی راجع مسئله کتکرات
هم که عرض کردم فقط یکگفتی را شنیدم
اختیاری را که باو معلول کرده بودند بخرد
چون صدی از آن ترخریده است او را بی
کار کرده اند ولی دیگران همانطور بحال
خودشان باقی هستند . اما در موضوع نواقیل
هیچجا الان بخلاف قانون امروز صبح آمده
بودند از خود من نواقیل میخواستند مقابل
آنچه مجلس تصویب کرده است اگر نفهم
باید دم دروازه ها با تراق و از آن تصادف
کنیم و نیگساروند از دروازه خارج شویم
واقلاً اگر اینها را ما باید بدهیم بیآورند
بمجلس مجلس تصویب بکنند ما بهیچ و الا
چه فایده دارد که ما سؤال کنیم ؟ مثلا در
فلان ولایت چه شد و با در فلان ایالت
چه شد .
رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب
(اجازه)

کرده بودند . حال دولت آنجا را هم زنجیر
گذاشته و پول می گیرند در صورتیکه جاده
بکلی خراب است و در بین راه یک یلی دارد
که آن یل خراب شده و معروف است بیل
دیز آباد آنجا از مردم و تمام مایه برین چند
تاحال می گیرند که از آب آسارها عبور
بدهند اگر جاده شوسه است جهت اینکه بیل
ندارد و وسایل عبور را برین راه فراهم نیآورند
بپست ؟ اگر جاده شوسه نیست جهت اینکه
پول را می گیرند چیست ؟ می خواستم این
سؤالات را آقای وزیر مالیه جواب بدهند .
وزیر مالیه - بنده اطلاعات کافی در این
باب ندارم و در جلسه آتی جواب عرض میکنم .
رئیس - آقای اشکر
(اجازه)
اشکر - بنده از وزارت داخله سؤالی
کرده بودم راجع بسانسور ...
رئیس - آقای وزیر مالیه اینجاست شرف
دارند .
اشکر - بلی ولی هفت هشت ده هفته است
که گذشته جوانی بنده نمانده اند .
وزیر مالیه - بودجه تفصیلی وزارت عدلیه
حاضر شده تقدیم مجلس شورای ملی میشود
همچنین بودجه تفصیلی وزارت مالیه مال
تمام ادارات مالیه ایران حاضر است
تقدیم میشود .
رئیس - آقای دولت آبادی
(اجازه)
دولت آبادی - اگر چه همه ولات تقریباً
از مأمورین مالیه شکایت دارند ولیکن بطور
خصوصی اهالی اصفهان شکایتان خیلی
زیادتر است (بوساطه تعدید) و اینکه کار
تریاک در اصفهان بکامیابی دراد . بلاصطه عمل
کردش است و رسال گذشته همه آقایان میدانند
که یک حادثه خیلی داغ را شنا گوازی در اصفهان
اتفاق افتاد و چند نفر مردمان بی گناه
در سر مسئله تریاک کشته شدند پس از آنکه
مأمور دولت از اینجاست باصفهان این اعلان
را از طرف دولت بدو دیوار اصفهان
چسباندند (اعلان)
معض رفاهیت و آسایش مأمورین باشریه
تریاک سهمی زارمین و رهایی بکلی آزاد از
هر گونه تعرض مصون و هیچگونه عوارض
مالیاتی بر شیره سهمی زارمین تعلق نخواهد
گرفته نماینده ریاست کل مالیه ایران -
کنترل و سرک .
این اعلان در اصفهان مفادش این بود
که رعیت آزاد است یعنی اگر رعیت تریاک
خودش را از صحرایریدخانه اش مأمور مالیه
نیاورد در خانه آن رعیت و تفتیش کند باین
حال در صورتیکه فلان شخص تریاک را مخفی
نکرده است آنرا می کشند می آورند بحسب
میکنند جرم می کنند حالا چه قضایاتی از
این قبیل واقع شده است بطور تفصیل عرض
نمیکند و چون میخواهم سؤال خودم را عرض
کنم از این جهت مستمراً بکفره را عرض
میکند و آنرا بن است که در چند قبلیک

وزیر مالیه - در موضوع عمل تعدید و
مالیات تریاک آقایان نمایندگان در این باب
سؤال کردند و وزارت مالیه را هم طرف
حالات قرار دادند بنده هم مکرر جواب
عرض کرده ام که وزارت مالیه برای تعدیل
مالیات تریاک مشغول تهیه لوائح و پروژه
ها و پیشنهاد هائی است که تقدیم مجلس
خواهد شد البته بعد از اینکه این پیشنهادها
تقدیم مجلس شد این اشکالات مرتفع خواهد
شد اما در موضوع اعلانی که فرمودند سال
گذشته در اصفهان انتشار و حالاً اخبار دارند
هم هر وقت خواستم بفروشم میدهم باندول
کنند معذالک تریاک را ضبط کرده اند و
هزارویانصد تومان یا سه هزار تومان از
جرم می خواهند که چرا تریاک را قاچاق
کرده از این جا باصفهان رجوع شد مذاکرات
زیادی شد آن بیچاره هم اینجا سرگردان
است نه تریاکش را میدهند و نه او را خلاص
میکند و از این قبیل نظایر در اصفهان زیاد
است این يك مسئله حالا شنیده می شود که
این اعلان را هم میخواهند انویسند .
بنده از وزارت مالیه سؤال میکنم
این اعلان خونجای چند نفر زبان بیگانه
است که در اصفهان کشته شده اند و اینرا که
می خواهند نگویند در مقابلش چه میدارند
و چه فکری کرده اند که قضایای سال گذشته
اصفهان تعدید بشود البته من نمیگویم
قاچاق در کل نیست من نمیگویم مأمورین
مالیه نباید جلو قاچاق را بگیرند ولی یک
ترتیبی که اسباب زحمت رهایی بدبخت
فراهم نشود و در تحت فشار سختی نشوند
و اگر این را ننویسند باید بجایش چه
گذاشته اند و اساساً چه فکری برای آسایش
مردم کرده اند این يك سؤال .
سؤال دیگر بنده این است که مأمورین
مالیه گاهی اوقات مأمورین عدلیه هم میشوند
و در مسائل حقوقی هم مداخله میکنند چنان
که در سال گذشته در موضوع
شخص حاج محمد ابراهیم خان کسی براو
ادعا میکنند که من از او چهار صد تومان مطالب
دارم بنویس آنکه رجوع بعدلیه کنند و بنویسند اینک
محا که کنند و بنویسند اینک در یک محضر شرعی
رجوع کنند میروند حاجی را میآورند در
اداره مالیه چهار صد تومان از او بگیرند
و ضبط میکنند و آنوقت می گویند حالا
بروید با هم دعوای خودتان را طی کنید
از آنجا بنده شرعی در این موضوع نوشتند
و بنده هم در اینجاست بنام کردم بالاخره دیدند
در اصفهان پول را از ایشان میگیرند آن پول را
فرستادند طهران .
حالا مدتی است که بنده با وزارت
مالیه طرف هستم که چرا پول را پس
نمی دهند و چرا مداخله مأمورین حقوقی کرده اند
مالیه مساعی خودش را در یک مسائلی که
هیچ حق ندارد بکار برد تا بحال جواب
مقتنی هم نداده اند این را هم سؤال می
کنم که جوابش چه چیز است .

وزیر مالیه - در موضوع عمل تعدید و
مالیات تریاک آقایان نمایندگان در این باب
سؤال کردند و وزارت مالیه را هم طرف
حالات قرار دادند بنده هم مکرر جواب
عرض کرده ام که وزارت مالیه برای تعدیل
مالیات تریاک مشغول تهیه لوائح و پروژه
ها و پیشنهاد هائی است که تقدیم مجلس
خواهد شد البته بعد از اینکه این پیشنهادها
تقدیم مجلس شد این اشکالات مرتفع خواهد
شد اما در موضوع اعلانی که فرمودند سال
گذشته در اصفهان انتشار و حالاً اخبار دارند
هم هر وقت خواستم بفروشم میدهم باندول
کنند معذالک تریاک را ضبط کرده اند و
هزارویانصد تومان یا سه هزار تومان از
جرم می خواهند که چرا تریاک را قاچاق
کرده از این جا باصفهان رجوع شد مذاکرات
زیادی شد آن بیچاره هم اینجا سرگردان
است نه تریاکش را میدهند و نه او را خلاص
میکند و از این قبیل نظایر در اصفهان زیاد
است این يك مسئله حالا شنیده می شود که
این اعلان را هم میخواهند انویسند .
بنده از وزارت مالیه سؤال میکنم
این اعلان خونجای چند نفر زبان بیگانه
است که در اصفهان کشته شده اند و اینرا که
می خواهند نگویند در مقابلش چه میدارند
و چه فکری کرده اند که قضایای سال گذشته
اصفهان تعدید بشود البته من نمیگویم
قاچاق در کل نیست من نمیگویم مأمورین
مالیه نباید جلو قاچاق را بگیرند ولی یک
ترتیبی که اسباب زحمت رهایی بدبخت
فراهم نشود و در تحت فشار سختی نشوند
و اگر این را ننویسند باید بجایش چه
گذاشته اند و اساساً چه فکری برای آسایش
مردم کرده اند این يك سؤال .
سؤال دیگر بنده این است که مأمورین
مالیه گاهی اوقات مأمورین عدلیه هم میشوند
و در مسائل حقوقی هم مداخله میکنند چنان
که در سال گذشته در موضوع
شخص حاج محمد ابراهیم خان کسی براو
ادعا میکنند که من از او چهار صد تومان مطالب
دارم بنویس آنکه رجوع بعدلیه کنند و بنویسند اینک
محا که کنند و بنویسند اینک در یک محضر شرعی
رجوع کنند میروند حاجی را میآورند در
اداره مالیه چهار صد تومان از او بگیرند
و ضبط میکنند و آنوقت می گویند حالا
بروید با هم دعوای خودتان را طی کنید
از آنجا بنده شرعی در این موضوع نوشتند
و بنده هم در اینجاست بنام کردم بالاخره دیدند
در اصفهان پول را از ایشان میگیرند آن پول را
فرستادند طهران .
حالا مدتی است که بنده با وزارت
مالیه طرف هستم که چرا پول را پس
نمی دهند و چرا مداخله مأمورین حقوقی کرده اند
مالیه مساعی خودش را در یک مسائلی که
هیچ حق ندارد بکار برد تا بحال جواب
مقتنی هم نداده اند این را هم سؤال می
کنم که جوابش چه چیز است .

و تعویب بدهند نسبت باینکه آیا این نقطه
جزه نقاط شهر است یا نیست این خودش هم
یک اختلافی است بین ادارات مالیه و
مؤیدیان مالیات در صورتی که ادارات همیشه
از روی يك قانون و يك تبتهای جزوجمی
مطالبه می کنند و مؤیدیان مالیات
میخواهند منکر آن شوند همین
مسئله بار کرده و بار نکرده تولید
یک اختلاف گردید عمل جنس از يك فاصله
بشهر را می کند آن اضافه کرایه که برای
جنس از خارج می دهند تغییر می شود باضافه
قیمت موجود جنس در صورتی که اینطور
نیست (هیارت است از کرایه جنس) والا
ممکن است جنس را همین در شهر تعویب
بدهند و ایرادی هم بر آنها وارد نیست .
معاون وزارت مالیه این مسئله مطالبات
علاوه از قیمت تسعیر جنس اینطور نیست
که آقا میفرمایند و در این موضوع چند
روزه شده است و یک مرتبه هم جواب عرض
شده است راجع بآن در بیان يك مورد
دارد و در عرض هم که آقای سهام السلطان
سؤال فرمودند و در قسم که آقا فرمودند
مطالب گاهی هم موافقت می افتد که در خارج
مالبه مکلف است که وجوه قبوض را به
صاحبان آنها بپردازد و بیک شخص دیگری
این پول را داده بود وزارت مالیه مجبور
بود این پول را از حاج محمد ابراهیم خان
بگیرد و این چهار صد تومان را گرفته و پول
در طهران توقیف بود بعد از آنکه بنده
بوزارت مالیه آمدم این مسئله در تمام طرح
شد و خودم يك اقداماتی کردم و بدینجه
گفت و گو تا اینجا کفتم شده بود بیشتر
جنبه حقوقی را پیدا میکرد تا بکار وزارت
این بود که بنده پول را از توقیف خارج
کرده پول را باو رد کرده اند و باهمین دو
سه روزه رد خواهند کرد .
دولت آبادی - در مسئله دوم که فرمودید
پول را در خواهم کرد خیلی تشکر میکنم
ولی در موضوع اول جواب بنده گفته شد
زیرا این شخص که الان در طهران است
سرگردان مانده و در کمال فشار برادرش را
نگاه داشته اند و از او جرم میخواهند آبیابند
دانست که این مسئول این اعلان هست یا
نه ؟ اگر مشغول نیست که البته حق داشتند
هر چه بکنند ولی اگر مشغول اعلان هست
پس دیگر حق نداشته اند بخانه او بریزند و
تریاکش را ببرند و این طور او را آزار و
اذیت بکنند و حالا هم صاحبش بلا تکلیف
بماند .
رئیس - آقای حاج میرزا علی
رضا
(اجازه)
حاج میرزا علی رضا - بنده عرض میکنم
که حکمت و علت اینکه جلسه قبل سؤال
میکند و سابقه می دهند
با آقایان وزراء برای چیست برای این است که
يك جوابهایی مرحمت بکنند . آنچه بنده
می بینم يك جوابهای لفظی است و هیچ ما

قبل از سؤال کردن تولید يك چنین سوء
تأثیری کردن باید راه حلی پیدا کرد بنده
سؤالم راجع مالیات ها و عوارض است که
در حدود کرمانشاه از مردم می گیرند بر
خلاف تمام قوانین یکی نیست . دو تا
نیست . يك روز نیست . دو روز نیست .
هر روز می گیرند . همه روز هم زیاد میکنند
یکی نمیگیرند . ده جا میگیرند يك جور
نمیگیرند . همه جور میگیرند و همه روز هم
زیادتر میگیرند موکلین ما هم هر روزه داد
و فریاد میزنند . هم سؤال میکنم و هیچکس
گوش بعرف ما نمی دهد . اگر آقای
وزیر مالیه میخواهند يك جوابی به
بنده بدهند .
یا همان طور که بدیگری هیچ جواب
ندادند این چه تأثیری دارد ما که نمیتوانیم
اینجا به نشینیم و در ولایات علاوه بر مالیات
های مصوبه يك چیزهایی از مردم بگیرند این
یکی از خصایص مجلس شورای ملی است
و ما مجبوریم از حقوق مردم دفاع کنیم و نباید
تصدیق کنیم که مردم این پولهای خلاف
قانون را بدهند .
راجع بنواقیل در اینجا سؤالی شد
حقیقه ملاحظه فرمائید و خودمان وکیل
هستیم مردم يك وظیفه دیگری دارند ما هم
يك وظیفه داریم غیر از وظیفه آنها ما چهطور
خودمان برویم زیر بار که هر روز بیایند
يك مالیات های غیر قانونی از ما در این شهر
بگیرند و ما اگر بخواهیم ندمیم که باید دست
به بقیه بشویم اینجا خوب نیست مالیات های
دلالتی مکاری در سربل قره سو از لاغ دار
خودمان برویم زیر بار که هر روز بیایند
يك مالیات های غیر قانونی از ما در این شهر
بگیرند و ما اگر بخواهیم ندمیم که باید دست
به بقیه بشویم اینجا خوب نیست مالیات های
دلالتی مکاری در سربل قره سو از لاغ دار
خودمان برویم زیر بار که هر روز بیایند
يك مالیات های غیر قانونی از ما در این شهر
بگیرند .
بنده در دوره گذشته در کابینه آقای
قوام السلطنه از آقای عید السلطنه همین
سؤال را کردم يك جواب غیر مقنی دادند
تا بالاخره مجبور شده سؤال را مبدل
باستیضاح کنم باز اثر نکرد حالا امسال می
بینم که مطلب بدتر شده سابقاً که يك جامی
گرفته حالاً در سه روز در کرمانشاه
در هارو آباد در تمام این سه نقطه می
گیرند رو هر هفته از وقتی که از شهر
کرمانشاه شخص خارج میشود تا سرحد
ینجا جا بر خلاف قانون بانواع مختلفه
مالیات برخلاف قانون میگیرند ما هم باید
به نشینیم تماشا کنیم و نتوانیم يك جوابی
بدیم و بقول نماینده محترم قم يك جواب
حلی بنا ندهند .
مدرس - اخطار قانونی دارم .
رئیس - اخطار نظامنامه ؟
مدرس - بلی .
رئیس - بفرمائید .
مدرس - آقا از وضع سؤال خارج
شده .

رئیس . فطایشان نبودند که از حدود
سؤال خارج شدند .
معاون وزارت مالیه - یکی از وسائل
اصلاحات در امور مملکتی و رفع نواقص
و مایب همین طریقه است که در مجلس
شورای ملی مسؤل است سؤالات میشود
از دولت .
اخطارها می شود . تذکر ها داده
میشود .
برمیخوریم بمایب و نواقصی که در
کار هست و رفع آن نواقص و مایب در
ادارات میشود و دولت همیشه برای اینکه
يك کمکی داشته باشد و بتواند متوجه شود
بمایب و متذکر شود بر رفع نواقص نهایت
شکر گذاری را از این قبیل مفاد کرات
دارد فقط چیزی که هست این است که چقدر
خوب است مطالب در حدود ضرورت و لزوم
باشد و علاوه بر این سؤالی که حضرت والا
امروز میفرمائید مطلبی است که از دو هفته
تا بحال چندین مرتبه تکرار شده است همین
سؤال را در چند روز قبل آقای صاد السلطنه
فرمودند جواب هائی هم داده شد امروز هم
باز تکرار میشود البته نماینده محترم حق
دارند سؤال کنند و تکرار کنند برای مطالبه
نتیجه والا شاید ضرورت نداشته باشد تکرار
برای اینکه تکرار همان مایب شده در همان
روزی که سؤالات شروع شد
قبل از اینکه این سؤالات در مجلس
ایراد شود در خود وزارت مالیه نظر باین
که این قبیل قضایا رخ میدهد يك مطالباتی
شده است
نسبت باین مالیات عوارض یکتصمت
صده آنها در نظامنامه ها و قوانین سابق
بمناوبین مختلفه وجود دارد منتها امروز
باینصورت در آورده اند در عنوان عوارض
شده است و يك بدیختی که مسافرت می
کند تصادف می شود یا چنده مرحله از جزو
جمع مملکتی این گناه وزارت مالیه یا
مأمورین دولتی نیست
البته بیهی است که گناه آن شخص
مسافر بیثنا هم قهراً نیست ولی دولت و
وزارت مالیه يك جزو جمع هائی دارد
مالیاتی دارد
يك صنیع مختلفه در آن ذکر شده
است و معمول به است و هیارت است مجموعش
از عایدات مملکتی و عمل می کنند بلی
حالا که عمل می کنند البته اینطور تصادف
پیش می آید
اشهد بالله خوب هم نیست و باید مرتفع
شود و بهیچ دلیل است که وزارت مالیه
این قبیل مالیاتها را که متجاوز از چند صد
صینه میشود بمجلس پیشنهاد کرد که این
ها ملتی شود مشروط بر اینکه مالیات
جدید دیگری وضع شود و جای نشین او
گردد اگر مجلس امر تصویب می فرماید
که این قبیل مالیات ها و عوارض قبل از آنکه

رئیس . فطایشان نبودند که از حدود
سؤال خارج شدند .
معاون وزارت مالیه - یکی از وسائل
اصلاحات در امور مملکتی و رفع نواقص
و مایب همین طریقه است که در مجلس
شورای ملی مسؤل است سؤالات میشود
از دولت .
اخطارها می شود . تذکر ها داده
میشود .
برمیخوریم بمایب و نواقصی که در
کار هست و رفع آن نواقص و مایب در
ادارات میشود و دولت همیشه برای اینکه
يك کمکی داشته باشد و بتواند متوجه شود
بمایب و متذکر شود بر رفع نواقص نهایت
شکر گذاری را از این قبیل مفاد کرات
دارد فقط چیزی که هست این است که چقدر
خوب است مطالب در حدود ضرورت و لزوم
باشد و علاوه بر این سؤالی که حضرت والا
امروز میفرمائید مطلبی است که از دو هفته
تا بحال چندین مرتبه تکرار شده است همین
سؤال را در چند روز قبل آقای صاد السلطنه
فرمودند جواب هائی هم داده شد امروز هم
باز تکرار میشود البته نماینده محترم حق
دارند سؤال کنند و تکرار کنند برای مطالبه
نتیجه والا شاید ضرورت نداشته باشد تکرار
برای اینکه تکرار همان مایب شده در همان
روزی که سؤالات شروع شد
قبل از اینکه این سؤالات در مجلس
ایراد شود در خود وزارت مالیه نظر باین
که این قبیل قضایا رخ میدهد يك مطالباتی
شده است
نسبت باین مالیات عوارض یکتصمت
صده آنها در نظامنامه ها و قوانین سابق
بمناوبین مختلفه وجود دارد منتها امروز
باینصورت در آورده اند در عنوان عوارض
شده است و يك بدیختی که مسافرت می
کند تصادف می شود یا چنده مرحله از جزو
جمع مملکتی این گناه وزارت مالیه یا
مأمورین دولتی نیست
البته بیهی است که گناه آن شخص
مسافر بیثنا هم قهراً نیست ولی دولت و
وزارت مالیه يك جزو جمع هائی دارد
مالیاتی دارد
يك صنیع مختلفه در آن ذکر شده
است و معمول به است و هیارت است مجموعش
از عایدات مملکتی و عمل می کنند بلی
حالا که عمل می کنند البته اینطور تصادف
پیش می آید
اشهد بالله خوب هم نیست و باید مرتفع
شود و بهیچ دلیل است که وزارت مالیه
این قبیل مالیاتها را که متجاوز از چند صد
صینه میشود بمجلس پیشنهاد کرد که این
ها ملتی شود مشروط بر اینکه مالیات
جدید دیگری وضع شود و جای نشین او
گردد اگر مجلس امر تصویب می فرماید
که این قبیل مالیات ها و عوارض قبل از آنکه

چیزی جانشین او شود آن یک چیز علیحده البته مجلس است و در عوائد و جمع و خرج يك نظر معطلی از همه جهت نسبت به کلیات و جزئیات دارد اگر واقعا باید رعایت این قبیل مسائل بشود

از طرف وزارتخانه مربوطه پیشنهاد شد برای يك مالیات ها و نسبت بان مالیات ها البته مجلس نظر خودش را در آن می کند و آن روزی که بر حلقه تصویب رسید رجوع خارجی پیدا کرد مالیات های دیگری که پیشنهاد شده اند الفاه شود ملنی است و همه آسوده خواهند شد.

بنابر این بنده بهتر می دانم که نسبت باین قضایا حکم عمل ابتلاصوم شده است اهم از دولت و مجلس و اهالی و مودی مالیات يك فکر اساسی بشود

دولت هم می تواند يك دستور کلی نسبت به جنبه بودجه و جمع و خرج مملکت داشته باشد و در حدود قوانین مالیات های که هنوز از مراحل خودش نگذشته است لغو شود تا مشکلات رفع شود و وزارت مالیه هم بسودی خود مشغول است و اشتغال دارد باینکه برای ابتکارها يك تکرری شود به همین دلیل که پیشنهادهایی برای ابتکار کرده

تقديم مجلس هم نموده است.

در نظر دارد يك مالیات هائی که شاید معمول به هم بوده است وزیر آنها هم بجزه تقديم شده است آنها لغو شود مهذا وزارت مالیه برای اینکه بتواند يك بودجه جمع صحیحی تشکیل بدهد و بداند که منابع این بودجه جمع عبارت از چه قسم مالیات هائی است و چه عنوانی دارد باینجهت اسامی مالیات ها تطویر و جمع تقديم کرده است.

که بیشتر بنظر آقایان نمایندگان بیاید و هر چه زودتر بهتر است که يك چیزهائی بجای اینها بگذاریم و این مالیات ها را ملنی کنیم

سرفتن از او ایچی که تقديم شده است وزارت مالیه مشغول است برای اینکه حتی الامکان بتواند مقدار از این مالیات ها و عوارضی بهر اسم و رسم که تأثیر مهمی در بودجه مملکتی نداشته باشد آنها را مسکوت و موقوف گذارد که زحمت هم به اهالی وارد نشود و بؤدیان مالیات هم زحمتی وارد نشود.

بنابر این بنده تقاضا میکنم که نسبت

باین قبیل مسائل که همه در يك صبح و نهج است توجه مجلس محترم معطوف بشود باینکه اساسا باید برای این قبیل قضایا فکری بشود و لوازمی که از طرف دولت پیشنهاد شده است اگر محل تامل و اصلاح و جرح و تعدیل است روی آن کار کنیم والا از يك طرف این لوازم مسکوت بماند و از يك طرف هم که دولت مجبور است عوائد

خودش را از این قبیل راهها جمع کند صحیح است تصدیق میکنم بد است غلط است اما دولت هم در معظور است و وزارت خانه ای که باید تصدیق این قبیل کارها باشد شدیداً در معظور است.

چنانچه امروزه وزارت مالیه در نهایت درجه زحمت است بگفته می شود اگر توجه بفرمایند و تشخیص وضعیت امروزه مالیات ها بفرمایند باین ترتیب که بعضی مطالب حتماً به است ولی اعتراض بر آنها وارد نیست و وزارت مالیه هم هنوز نتوانسته است راهی برای آنها پیدا نماید و وسائل اصلاحی را نداشته است اینست که خیال میکنم وزارت مالیه نسبت بسؤالات شاید بی علاقه است و شاید توجهی نکنند و شاید در وزارت خانها و ادارات کارهایی که باید بوقوع عمل و بوقوع اجرا گذارند نتوانند.

بنابر این بنده بگفته دیگر بانهايت احترام متذکر می شوم و استدعا می کنم نسبت بلواهایی که از طرف دولت پیشنهاد شده است نظر توجهی معطوف فرمایند که شاید در مرحله اميد تصویب يك قواعد و ترتیبات جدیدی وارد شویم و بیشتر بتوانیم نزدیک شویم بالفاء این قبیل مالیات ها و بسودی در بیادیم که مردم راحت شوند.

نصرت الدوله - جواب آقای معاون وزارت مالیه بنده را هیچ فایده ندارد و در هیچ جواب نیندند ایشان سعی دارند عوض جواب يك کلیاتی را اظهار کنند که يك قسمت از آن کلیات هیچ ثابدهاینا اظهار شود.

بنده سؤال میکنم که فلان مالیات را که بر خلاف قانون است چرا میگيرند یا باید بمن جواب بدهید که خلاف قانون نیست بموجب فلان سند و فلان مدرک جزء مالیات های قانونی است یا اینکه باید تصدیق بفرمایند برخلاف قانون است و این کار اصلاحی ندارد جز اینکه دیگر نگیرند.

اصلاحی فقط نگرفتن است.

زیرا برای گرفتن يك مالیات غیر قانونی در مملکت هیچ اصلاحی متصور نیست جز نگرفتن آن

وقتی که يك لایحه نوشته اند آورید به مجلس تصویب شد آنوقت يك مالیات جدیدی است که باید بگیرند سؤالات را جواب نیندند و يك کلیاتی را بیان می فرمایند يك اصلی را معرّف بکنند که اگر يك جریانهائی است برخلاف قانون آنها را ما باید با هم كلك بکنیم و اصلاح بکنیم و الا این حرفها را (بنده از نقطه نظر خصوصی کارندارم ولی) از لحاظ عمومی و از نقطه نظر رسمی در مجلس بنده هیچ صلاح نیندادم گفته شود. و اما آن سؤالی را بنده کردم هیچ به آن سؤال بنده جواب داده نشد بنده عرض کردم مالیاتی را که در سرحد می گیرند هیچوقت در جزو هیچ جزء جمعی نبوده و برخلاف قانون است چرا میگيرند؟

رئیس - خطاب با آقای سر دارم معظور است و این را ابلاغ فرموده اید سر دارم معظور - جلسه قبل رئیس - بفرمایید

سر دارم معظور خراسانی - قبل از این که وارد موضوع سؤال خودم بشوم می خواستم يك مقدمه كلكی بکنم مربوط به سؤالی میشود مربوط بجوابی که بن داده میشود اینجاستهوان كنم

مسکن است و در نظر وجود داشته اشد که آن در نظر با هم متضاد باشند بعضی ها مسکن است جامعه را باصول كيف مایشائی اداره کرد و ادامه داد و بدینک لوازمی تهیه کرد این يك عقیده است بعضی ها هم برعکس عقیده دارند و می گویند جامعه را باید فقط و فقط از نقطه نظر قانون اداره کرد بنده شخصاً طرفدار این شق ثانیه هستم یعنی در مملکت بزی که اجازه میدهد یا نهی میکند قانون است و آمر و ناهی مملکت فقط قانون است اگر قانون امروزی می کند همه باید سر تعظیم و تشکین فرو بیاوریم و قبول کنیم اگر قانون اجازه نیندهد گفتن تصایح فایده ندارد

ملى الفصوص که اصل ۹۴ قانون اساسی که بقدری تصریح دارد و واضح است که هیچ جای شبهه و تردید نیست و هیچ محتاج بتعبیر و تفسیر نیست و می نویسد

هیچ قسم مالیات برقرار نیشود مگر بحکم قانون وقتى که قانون باین صراحت مطالب را گفت یعنی تمام مالیات ها که مطابق قانون برقرار نشوند قانونیت ندارند و از درجه اعتبار ساقط است

در اینطور هر فردی از افراد می تواند از تأویه آن استنکاف ورزد اصل سؤال بنده راجع براه است راه یعنی چه؟

یعنی راه داخل شهر و راه خارج شهر و مطلب مربوط میشود بقرابت و باجهائی که در راه گرفته میشود

اهمیت راه در زندگی اقتصادی يك مملکت و ملتی محتاج برض من نیست و محتاج بتوضیح من نیست هر کسی که بخواهد قدمهای اولی در راه ترقی اقتصادی خود بردارد و يك قدمهای جدی برای ترقی و تجارت و ثروت خودش بردارد باید خدمت کافی وضع راههای خودش بکند

متأسفانه ماسی بستم گذر ایران روز بروز اوضاع راههای ما بدتر می شود اصولی هم که برای اداره کردن راهها اتخاذ می شود درست ضمه منطبق تشویق و ترغیب تجارتي میشود یعنی باج راه را

بطوری بالا ببریم که عوض اینکه اسباب تسهیل تجارت را فراهم آوردیم برعکس بلكه مشکلاتی ایجاد و فراهم می کنیم که اسباب تضییع امر تجارت میشود

خود بنده دو جنبه قبل قطع نظر از اینکه از خط جنوب آمدم از اینجا برشت و ازلی هم مسافرت کردم بلكی این راه دارد خراب میشود در صورتی که از هر اتومبیل هم بیست و پنج شش توفان پول گرفته میشود

ممنالك اینطور خراب است و تصور میکنم سایرین هم می توانند توضیح بدهند از مسافرتی هم در اتومبیل بودند سؤال کنید بقدری این راه خراب است که حقیقتاً انسان از زندگانی خودش بترسند که می آید آن قسمت آن طرف قزوین که مصادف با قریه رود است بقدری جاده تنگ شده

مسکن است در ظرف چند سال دیگر این راه بلكی از بین برود در شهر آقایانی که بدینخانه صاحب اتومبیل و یادش که می باشند می دانند که بزرگترین عذاب در تهران با اتومبیل و در شگه حرکت کردن است و اشخاصی که با این وسایل حرکت می کنند از زندگانی خودشان بی خبر می شوند در صورتی که بنده شهر طهران که بازم بر حسب قانون تشکیل نشده و باید مطابق قانون تشکیل شود منابع هنگفتی برای تسطیح خیابانها می گیرند و بقیه بنده است راههای دور دست را بنده عرض نمی کنم فقط راه از اینجا به شمران را عرض می کنم که البته آقایان ملاحظه فرموده و تشریف برده اند اصلاحی که تازه بنده دیدم این معترض اظهار داشتند یعنی اخذ مالیات هائی که صورت قانونی ندارد در صورتیکه وزارت مالیه امروزه از کلیه مالیات ها عوارضی که مجموع آنها عبارت میشود از بودجه کل مملکتی که بمجلس شورای ملی تقديم کرده و دریافت میکنند

این ها يك جنبه چیزهائی است که باید بیکى از کسب و قانون مالیات کسب و قانون بودجه یا يك کسب و دیگری هر کدام را که آقایان صلاح بدانند در جزئیات این قبیل مسائل وارد بشوند و تشخیص مطالب و تشخیص اینکه کدام يك از این مالیات ها را باید از مردم گرفت و بهتر این است که لغو و اصلاح شود

خلاصه اینها يك مسأله است که بنده مقتضی نمی دانم که وقت مجلس را بجزئیات آن صرف کنم و خیلی واضح است چنانچه عرض کردم علی الجمله برای اینکه نماینده محترم مسبوق و متوجه بلكه معظور مجلس نظر توجهی باین قبیل قضایا معطوف می دارند در اداره هم کمیته ای این احتیاجات احساس شده است عرض میکنم که مشغول هستم بسؤالیات این قبیل عوارض و مالیات ها و تمام آنها را در تحت نظر آورده اند و علی الجمله صرف نظر از اینکه باید جایی او را بگیرد اگر يك اقدامی باشد که تأثیر مهمی در عایدات مملکتی نداشته باشد و يك چیزهائی باشد که بنظر غیر معقول می آید خود وزارت مالیه در صدد است آنها را لغو کند

ولی باین حال يك مرتبه دیگر استدعا می کنم که مجلس شورای ملی يك توجهی به لوازم پیش نهادی وزارت مالیه بفرمایند سر دارم معظور اجازه بفرمایید رئیس - بفرمایید

است و تسطیح نمی شود لهذا بنده سؤال می کنم از وزارت مالیه چون می دانم خود آقای وزیر مالیه نهایت حسن نیت و اعتقاد نسبت باصلاحات را دارند در اینصورت از اشخاص محترم ایشان استدعا می کنم جواب افتخار کننده به بنده بفرمایند و جواب معمولی ندهند اگر هم مشکلاتی دارند بفرمایند فلان مشکلات هست تا ما هم سعی کنیم معالجه را مرتفع کنیم و بفرمایند که آیا تصمیبات جدی علی اتخاذ فرموده اند که مالیات های راههای یعنی از حیث تقبیل باج های راهها و تسطیح کوچه ها و خیابانها يك نظری اتخاذ نموده اند که حقیر بیجا به بنیت این راهها اصلاح وترمیم شده است یا نه؟

معاون وزارت مالیه - باینکه سؤال آقای سر دارم معظور تکرار همان سؤالات بود بنده باز بیشتر ممنون می شوم برای اینکه بهتر عرض کنم زدن بشود و وزارت مالیه مسائل را بهتر بتواند تقبیل نماید بطور کلی اما اگر يك اقدامی هم هست که مناسب نیست با وضعیت مملکت و باید از مردم گرفت و بهتر این است که لغو و اصلاح شود

این ها يك جنبه چیزهائی است که باید بیکى از کسب و قانون مالیات کسب و قانون بودجه یا يك کسب و دیگری هر کدام را که آقایان صلاح بدانند در جزئیات این قبیل مسائل وارد بشوند و تشخیص مطالب و تشخیص اینکه کدام يك از این مالیات ها را باید از مردم گرفت و بهتر این است که لغو و اصلاح شود

خلاصه اینها يك مسأله است که بنده مقتضی نمی دانم که وقت مجلس را بجزئیات آن صرف کنم و خیلی واضح است چنانچه عرض کردم علی الجمله برای اینکه نماینده محترم مسبوق و متوجه بلكه معظور مجلس نظر توجهی باین قبیل قضایا معطوف می دارند در اداره هم کمیته ای این احتیاجات احساس شده است عرض میکنم که مشغول هستم بسؤالیات این قبیل عوارض و مالیات ها و تمام آنها را در تحت نظر آورده اند و علی الجمله صرف نظر از اینکه باید جایی او را بگیرد اگر يك اقدامی باشد که تأثیر مهمی در عایدات مملکتی نداشته باشد و يك چیزهائی باشد که بنظر غیر معقول می آید خود وزارت مالیه در صدد است آنها را لغو کند

ولی باین حال يك مرتبه دیگر استدعا می کنم که مجلس شورای ملی يك توجهی به لوازم پیش نهادی وزارت مالیه بفرمایند سر دارم معظور اجازه بفرمایید رئیس - بفرمایید

ولی قانون بودجه از تصویب مجلس شورای ملی گذشته است و مالیه و دولت بان عمل میکنند

(يك نفر از نمایندگان - اینطور نیست) معاون وزارت مالیه - چرا دولت در سته تنگ و تنگ عمل کرده است و چرا دولت در يك طرف جمع و بگرفت خرج و يك بودجه مجلس شورای ملی تصویب کرده است که در مقابل يك ارقام جمعی يك ارقام خرجی را تصویب کرده است و اگر اینطور نبود پس لازم می آمد در آن موقع مجلس بدانند تکلیف این خرج چیست

خرجی تصویب شده است در مقابل يك جمعی و وزارت مالیه و دولت هم از روی همان بودجه که تصویب شده است رفتار مینمایند و هر يك از آقایان نمایندگان میل داشته باشند مسکن است اینجا فرستاده شود که مطالعه بفرمایند و یا مسکن است با ادارات مربوطه اش مراجعه بفرمایند تمام اینها در جای خودش مضبوط و محفوظ است

این ها يك جنبه چیزهائی است که باید بیکى از کسب و قانون مالیات کسب و قانون بودجه یا يك کسب و دیگری هر کدام را که آقایان صلاح بدانند در جزئیات این قبیل مسائل وارد بشوند و تشخیص مطالب و تشخیص اینکه کدام يك از این مالیات ها را باید از مردم گرفت و بهتر این است که لغو و اصلاح شود

خلاصه اینها يك مسأله است که بنده مقتضی نمی دانم که وقت مجلس را بجزئیات آن صرف کنم و خیلی واضح است چنانچه عرض کردم علی الجمله برای اینکه نماینده محترم مسبوق و متوجه بلكه معظور مجلس نظر توجهی باین قبیل قضایا معطوف می دارند در اداره هم کمیته ای این احتیاجات احساس شده است عرض میکنم که مشغول هستم بسؤالیات این قبیل عوارض و مالیات ها و تمام آنها را در تحت نظر آورده اند و علی الجمله صرف نظر از اینکه باید جایی او را بگیرد اگر يك اقدامی باشد که تأثیر مهمی در عایدات مملکتی نداشته باشد و يك چیزهائی باشد که بنظر غیر معقول می آید خود وزارت مالیه در صدد است آنها را لغو کند

ولی باین حال يك مرتبه دیگر استدعا می کنم که مجلس شورای ملی يك توجهی به لوازم پیش نهادی وزارت مالیه بفرمایند سر دارم معظور اجازه بفرمایید رئیس - بفرمایید

سر دارم معظور بنده باتشکر از تصایح آقای معاون وزارت مالیه که به آقایان و کلاه کردند عرض می کنم ایشان جواب شوال بنده را ندادند بجهت اینکه بنده اصل سؤالی این بود که کداميك از مالیات ها قانونی است و کداميك قانونی نیست و البته خود بنده ابتداء اطلاع داشتم و تصور میکنم خودشان هم این را تصدیق بفرمایند که مالیات بعد از آنکه تصویب شده بود جمع پس از تصویب بموقع اجرا گذارده میشود و تصویب بودجه خرج اجازه وصول مالیات را نمی دهد چون بنده در نظر ندارم که بودجه جمعی در مجلس تصویب شده باشد اینست که تکلیف می کنم و نه تصدیق

ولی سؤال بنده راجع باین نبود بنده عرض کردم با وجود اینکه باره از عوارض که امروزه گرفته میشود بنام باج و عوارض مالیات و غیره تا حالا تصویب قانونی نرسیده است من از این قسمت عرض نمی کنم و بگویم این پول که با مخالفان قانون یا موافقان قانون گرفته میشود آیا بصرف تسطیح و تعمیر خیابانها و اصلاح طرق و شوارع خواهد رسید یا خیر؟

اهم از اینکه آن پولی که گرفته می شود موافق قانون باشد یا نباشد آقا در ضمن تصایحی که بمجلس و آقایان فرمودند در باب این مطلب که آیا راهها اصلاح خواهد شد و خیابانها و کوچه های طهران اصلاح میشود یا نه ابدأ كلمه فرمودند و توضیح ندادند که این باجهائی که گرفته میشود و این مالیات های گزاف بچه مصرف می رسد؟

معاون وزارت مالیه - بنده تصایحی عرض نکردم بنده تشریح قضایا کردم و حالا هم باز عرض میکنم این مالیات هائی که نماینده محترم مخصوصاً قید کردند غیر قانونی است بنده خواستم تصریح کنم که تفصیل آن از چه قرار است عرض کردم اینها هم در بودجه جمع مندرج است و تمام بودجه جمع نوشته شده که ما بآن بودجه عمل میکنیم

اما راجع به باجهائی که آنها دریافت میشود باید بمصارف خودش برسد البته به مصارف خودش هم می رسد مخصوصاً در وزارت مالیه این مسئله مورد نظر است که عایدات هر چیزی از این قبیل حتی الامکان بصرف چیز دیگری نرسد و راجع به تسطیح و اصلاح طرق و شوارع هم (چون فوق العاده از نقطه نظر تجارت و آسایش ما برین اهمیت دارد) مخصوصاً در این اواخر مطرح مذاکره بوده است که شایع وزارت مالیه بتواند وسیله پیدا بکند و انشاء الله آن ترتیبی را که در نظر دارد موفقیت حاصل نماید و امیدوارم تدریجاً همین طور بشود

سر دارم معظور اجازه بفرمایید رئیس - بفرمایید

رئیس - بعد از این سؤالات عمل دارید

تنفی داد شود (گفتند صحیح است) در این موقع جلسه برای تنفی تعطیل ویس از نیم ساعت مجدد تشکیل گردید

رئیس - اعتبار نامه شاهزاده شیخ - رئیس مطرح است آقای ملك التجار مخالف بودند

ملك التجار - بفرمایید

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد

ملك التجار - بنده خاطر آقایان را متوجه میکنم بمورد ۶ از ماده ۶ و مورد ۷ ماده ۷ قانون انتخابات که كلكاً درباره حال شاهزاده معده شاه شمران مورد دارد بعبارت آخری بنده از دو نقطه نظر شاهزاده محمد هاشم میرزا مخالف بیکى از نقطه نظر فساد انتخابات و بیکى از نقطه نظر عدم صلاحیت شاهزاده بوکالت مجلس شورای ملی اگر چه بر حسب توصیه بعضی از آقایان دوستان و رعایت حزم و احتیاط مقتضی بود چون اعتبار نامه خود بنده در مجلس مطرح شده لذا از شرح فساد انتخابات صرف نظر کنم برای اینکه باطلیح برای خود بنده يك مخالفین تصنی ایجاد خواهد شد ولی چون بنده هیئت منافع نوعی را بر مطامع خصصه ترجیح میدهم ناچار شدم این قضیه را شرح دهم بنده تصور نمی کنم كلفظ اهالی سبزوار باینك حالت نگرانی منتظر قضاوت عادلانه مجلس شورای ملی باشند بلكه تمام اهالی خراسان متوجه این نكته اند اما در موضوع فساد انتخابات اهالی سبزوار شكایات متواتره هم بمجلس شورای ملی هم بمقام ریاست وزراء هم بوزارت داخله کرده اند و يك دوسه خیلی مفصلی دارد استدعا دارم آقای رئیس بفرمایند آن دوسه را بیابند چون آن دوسه باید قرائت بشود بعلوه از محتویات دوسه يك مدارک و دلالتی هم پیش خود بنده است که تصور میکنم باید آن دوسه قرائت شود بدم مدارک و اسنادی که نزد خود بنده است استدعا میکنم مقرر فرمایند دوسه را بیابند چون بآن دوسه كلكاً رسیدگی نشده است اگر اجازه بفرمایند قبل از رسیدن دوسه بنده بوسی رئیس - بلی مطالبات را بفرمایند تا دوسه برسد